

Štirje meseci 1974 so za nami

Dipl. oec. Marjana Kozamernik

Ni še dolgo tega, ko smo stali pred nalogo, da sestavimo (letni) plan proizvodnje in prodaje za leto 1974. Zdaj pa lahko že pregledujemo rezultate našega dela v prvih štirih mesecih. Čeprav se sami ne smemo hvaliti, smo v splošnem s svojim delom lahko zadovoljni. Naši proizvodi so bili na trgu sprejeti in uspešno prodani. V našem gospodarskem sistemu, ki predstavlja nekje sredino med planskim in tržnim gospodarstvom, se včasih premalo zavedamo dejstva, da proizvajamo zaradi trga in da trg ne obstoji zaradi nas. Prav zato moramo potrebam trga čimbolj prisluhniti in jih skušati čimbolje zadovoljiti.

Najprej si oglejmo proizvodnjo. Količinski plan proizvodnje smo v obdobju januar—april dosegli 99,3 %, vrednostni plan pa 92,2 %. Najbolje je bilo v aprilu 102,2 % količinsko, vrednostno pa 96,7 %. Po pomaseznih obratih je najbolje dosežen plan proizvod-

nje v OTV, saj je povprečno doseganje količinskega plana 106,5 %, vrednostnega pa 108,8 %. Količinski plan proizvodnje (samo eksterna proizvodnja) so dosegli: verigarna 97,3 %, vijakarna 96,7 % in kovačnica 88,6 %, vrednostni plan pa: vijakarna 88,2 %, verigarna 87,2 % in kovačnica 86,6 %. Pri vseh obratih opazimo, da je doseganje vrednostnega plana slabše od doseganja količinskega. Vzrok je v tem, da je bil dejanski asortiment proizvodnje drugačen od planiranega.

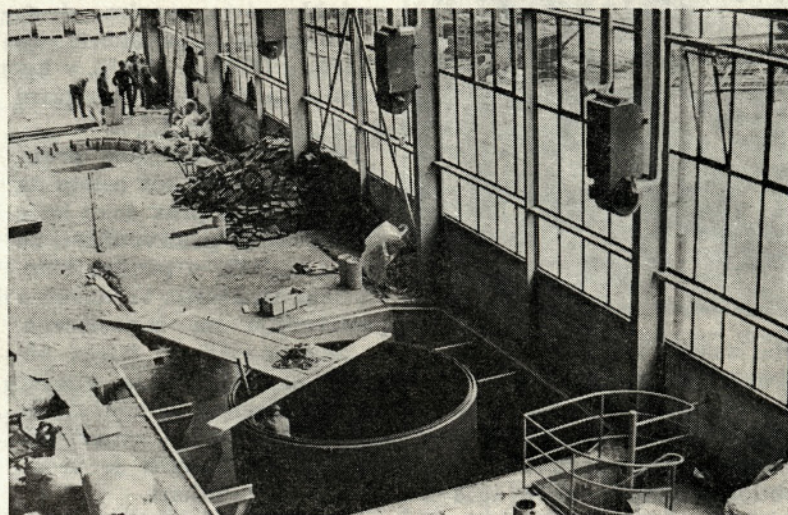
Še posebno uspešni so bili v OTV v februarju, ko je bila dejanska proizvodnja 114,5 % glede na planirano količino in 118 % glede na planirano vrednost. Večjo proizvodnjo so dosegli še v decembru 1972, lani pa je bila proizvodnja v vseh mesecih manjša. V vijakarni je bila proizvodnja največja v aprilu in sicer 110,4 % glede na količinski plan in 103,6 % na vrednostni plan proizvodnje. To predstavlja dosedaj re-

kordno proizvodnjo obrata vijakarne, tako po količini kot tudi vrednostno.

V verigarni so bili najuspešnejši v marcu z doseženim količinskim planom 100,5 %. V preteklem letu je bila večja proizvodnja le v januarju, februarju in marcu, v ostalih mesecih pa je bila manjša.

Pri strojni kovačnici upoštevamo poleg eksterne proizvodnje tudi medobratne storitve, ker te predstavljajo pomemben delež v proizvodnji. Tako so dosegli količinski plan 104,8 %, vrednostni pa 101,9 %. Količinska proizvodnja je bila največja v aprilu, 118,5 % planirane, vrednostna pa v februarju, 112,3 % glede na predvideno. V verižni kovačnici je bil uspeh slabši zaradi pomanjkanja naročil za bremenske verige v prvih treh mesecih, v aprilu pa je bilo naročil dovolj, primanjkovalo pa je polizdelkov — metrskih verig za kompletiranje. Količin-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Montažna dela pri globinski peči OTV

Novogradnje v podjetju

Dipl. ing. Vinko Rozman

Pred dvema letoma smo brali v našem glasilu članek z naslovom: »Kdor ne napreduje — nazaduje«. Zato je morda prav, da danes, po preteku dveh let, bežno pregledamo novogradnje in investicije, ki so v teku ali pa tik pred izročitvijo svojemu namenu.

Tudi pretehtana odločitev o pristopu k posamezni investiciji je eno od pomembnih meril za napredek ali pa celo nazadovanje podjetja.

Zaenkrat se bomo v tem stavku omejili na naslednje investicije: povečanje objekta žarilnih peči pri OTV, novi severozahodni prizidek verigarne, pričetek gradnje nove kovačnice in obrat priprave materiala (žice) za potrebe vijakarne in verigarne.

Dela na povečanju objekta žarilnih peči pri OTV ali bolje rečeno na razširitvi tehnoloških procesov termične obdelave verig, predvsem sidrnih, gredo h koncu. Nabavo peči za popuščanje verig so nam narekovale iste zahteve kot pred leti nabavo vertikalnih žarilnih peči. To je kvaliteta verig, enakovredna verigam poznanih tujih proizvajalcev. Peč je globinska, električno kurjena. Občasno bo lahko služila tudi za žarjenje žice. Dobavila jo je renomirana avstrijska firma, ki izdeluje raznovrstne industrijske peči. Hala, kjer je nameščena peč, bo opremljena z žerjavom in drugimi pripomočki za lažje delo s samo pečjo, oziroma za manipulacijo s težkimi verigami. Nabava te peči pa je verjetno tudi ena zadnjih pomembnejših faz pri izpopolnjevanju tehnologije izdelave sidrnih verig.

Vsi se še dobro spominjamo neustreznih skladiščnih, sani-

tarnih in garderobnih prostorov na severovzhodni strani verigarne. Predvsem skladišče je poslovalo v zelo težkih razmerah. Zato je bilo treba poiskati čim prejšnjo rešitev. Na seji DS dne 13. 10. 1972 je bilo sklenjeno, da se celotni prizidek poruši in zgradi na novo v solidni gradbeni izvedbi. Seveda je bilo predhodno treba začasno preseliti skladišče verig in skladišče orodja in sicer v takrat pravkar dokončano drugo skladišče vlečene žice. Danes je novi prizidek severozahodne strani verigarne gradbeno dokončan. Ko bo nameščena še naročena oprema, bo lahko izročen svojemu namenu. To je predvsem spodnji skladiščni prostor. V nadstropju prizidka je v zadnji fazi montaža opreme — transportnih trakov in visečih transporterjev — za opremljanje in sestavljanje snežnih in opremljenih verig. Ta tehnološki proces se je do sedaj odvijal precej primitivno. Novi način bo vsekakor predstavljal določen napredek v tej proizvodnji. V začetku bo verjetno nekaj težav s transportom verig iz drgalnice v ta oddelek, ker še ne bodo nameščene potrebe drgalne ponve za verige. Te drgalne ponve bomo uvozili. Ko se bo delo v tem oddelku uteklo, pričakujemo večji učinek, število zaposlenih se bo zmanjšalo, delo pa bo olajšano. Več o tem berite v prispevku tov. Repe-ta.

Kovačnica bo še letos dobila novo opremo in sicer tri ali štiri peči za gretje surovcev, eno protiudarno in dve padalni kladivi ter dve ekscenter stiskalki in pa novo krožno žago za razrez materiala. Po

(Nadaljevanje na 2. strani)

Štirje meseci 1974 so za nami

Marjana Kozamernik, dipl. oec.

sko so dosegli plan 69,1 %, vrednostno pa 67,8 %.

Primerjava proizvodnje v obdobju januar–april 1974 z enakim obdobjem preteklega leta nam pove, da je bila količinska proizvodnja letos večja za 5,5 %, vrednostna za 30,3 %, število zaposlenih pa

je bilo manjše za 2,4 %. Ti podatki kažejo na dvig produktivnosti dela. Če primerjamo produktivnost dela, izraženo s količinsko proizvodnjo na zaposlenega, z istim obdobjem preteklega leta, opazimo, da se je povečala v vijakarni za 12,6 %, v OTV za 32,8 %, v kovačnici za 29,1 %, v verigarni pa je manjša za 1,7 %.

Primerjava dosežene proizvodnje podjetja kot celote na 1 zaposlenega prav tako kaže na povečanje proizvodnosti za 9,2 %. Podatki o produktivnosti dela, izraženi z vrednostno proizvodnjo na zaposlenega, so znatno višji od istega obdobja preteklega leta, vendar je tu potrebno izločiti vpliv inflacijskih gibanj zaradi višjih cen, po katerih je proizvodnja ovrednotena.

Vsi omenjeni podatki označujejo v glavnem proizvodnjo. Že na začetku sem omenila, da smo lahko zadovoljni z rezultati svojega dela. Z vsemi

silami pa si moramo tudi v prihodnje prizadevati, da bo ostala proizvodnja na enakem nivoju in si postaviti cilj, da bomo plan proizvodnje do konca leta dosegali v celoti ali ga celo presegali. Če bomo imeli za to tudi objektivne pogoje, to je predvsem dovolj materiala in električne energije, nam ne bo težko doseči postavljenih ciljev.

Poglejmo si še nekaj podatkov o prodaji naših izdelkov. V preteklem letu smo imeli težave pri prodaji vijačnega blaga, tako da smo poslovno leto začeli z nenormalno visokimi zalogami gotovih izdelkov, predvsem v vijakarni. V treh mesecih nam je uspelo znižati zaloge vijačnega blaga za 23,5 %. Konec marca so bile

celotne zaloge gotovih izdelkov še vedno 12,7 % nad planiranimi za letošnje leto, vendar 10 % nižje od januarskih.

Količinska realizacija je v prvih štirih mesecih 4,3 % nad planirano in 4,98 % nad proizvedeno količino izdelkov. Vrednostna realizacija je 8,1 % nad predvideno in 17,2 % večja od vrednosti proizvodnje. Na domačem trgu smo realizirali 71,1 % prodanih količin, v izvoz 28,9 %, vrednostno pa doma 81,6 %, v izvoz 18,4 %. To razmerje kaže na to, da na domačem trgu dosegamo višjo povprečno prodajno ceno kot pri izvozu. Na konvertibilno področje smo izvozili 59 %, na vzhodno 41 %.

Zaradi zadovoljive proizvodnje in realizacije so se pove-

čali tudi osebni dohodki zaposlenih. Povprečje SR Slovenije v gospodarskih dejavnostih je znašalo v januarju 1974 2.459 din, za kovinsko industrijo 2.304 din. Naši januarski osebni dohodki na zaposlenega so bili večji od povprečja gospodarstva za 0,95 %, od povprečja kovinske industrije pa za 7,74 %.

Vse bolj se zavedamo, da bomo izboljšali standard zaposlenih z uspešno proizvodnjo, prav tako pa z iskanjem notranjih rezerv. Zato moramo pri svojem delu misliti na to, koliko nas proizvodnja stane in kakšne stroške povzroča. Z iskanjem racionalnejših načinov dela bomo pomagali k večjemu uspehu podjetja.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Novogradnje v podjetju

prvotni varianti, opisani v lanskoletni julijski številki našega glasila, naj bi se ta dodatna nova oprema namestila v prostoru obstoječe strojne kovačnice v kombinaciji z že obstoječim strojnim parkom. Vendar bi bila izvedba te variante povezana s precejšnjimi težavami, ker naj bi proizvodnja nemoteno tekla, vzporedno pa naj bi se pripravljali nemajhni temelji za nove stroje in vršilo se potrebno premeščanje nekaterih obstoječih strojev. Nujna bi bila tudi temeljita sanacija strehe in obnova vseh energetskih instalacij.

Zaradi teh in tudi drugih razlogov namestitev nove opreme v prostor obstoječe strojne kovačnice ni bila umestna. Zato smo DS podjetja predlagali gradnjo nove kovačnice in gradnja le-te je bila na seji DS dne 20. 12. 1973 tudi odobrena. Lokacija nove kovačnice je določena za OTV na prostoru sedanjega skladišča valjalne žice. Nova hala bo imela približno 1.400 m² talne površine. Po celi dolžini hale bo nameščena žerjavna proga z žerjavom nosilnosti 5 ton. Zadosten razpoložljivi prostor nove kovačnice bo omogočil tehnološko funkcionalno razvrstitev novih strojev, peči in naprav ter delno vključitev že obstoječega strojnega parka v celoten tehnološki cikel. S tem bo obrat strojne kovačnice formiran po sodobnih tehnoloških konceptih, potek dela bo smotrno in delo na posameznih delovnih mestih varno.

Pogodba za projektiranje, izvajanje in dobavo gradbene opreme vključno z nadzorom za izgradnjo hale nove kovačnice je že podpisana z najugodnejšim ponudnikom. Tre-

nutno so v teku postopki za pridobitev potrebnih soglasij ustreznih institucij in za pridobitev lokacijskega in gradbenega dovoljenja.

Rok za dokončanje gradbenih in gradbeno obrtniških del je 1. 10., za dokončanje instalacijskih del pa 20. 12. 1974. Izvajalec se tudi obvezuje, da bo pripravil objekt za tehnični prevzem še v letu 1974. Sledila bo postopna montaža peči, strojev in naprav ter proizvodna proizvodnja. Vse to bo zahtevalo dokajšnjo angažiranost vseh strokovnih služb, od katerih pa seveda pričakujemo polno pomoč.

V zaključni fazi je tudi sklepanje pogodb za nabavo strojev in opreme za ureditev sodobnega obrata za pripravo materiala, to je žice za potrebe vijačnega oddelka in verigarne. Že v l. 1969 smo pri sestavljanju investicijskega programa namesto gradnje nove lužilnice, ki je bila že takrat v slabem stanju, predlagali namesto kemičnega čiščenja žice uvedbo mehanskega čiščenja žice s peskanjem. No, zdaj je vendar le prišlo do realizacije te odločitve. Do konca leta dobimo napravo za peskanje žice in dva nova žičarska stroja. V novi oddelek priprave materiala bomo preselili tudi nekatere obstoječe žičarske stroje. O ureditvi tega obrata smo že pisali; omenimo naj morda še to, da smo s tem, ko smo se odločili za mehansko čiščenje žice namesto kemičnega postopka z luženjem, kjer nastopajo velike količine škodljivih odpadnih voda, vključiti v svetovno akcijo za varstvo okolja in narave, ki je postala tako rekoč velevnik današnjega časa.

Kako teče delo na ustanavljanju TOZD?

Janez Smole

Komisija DS, ki pripravlja analizo o pogojih za ustanovitev Temeljnih organizacij združenega dela je že prišla do prvih ugotovitev.

Zakon o konstituiranju Organizacij združenega dela pravi, da se TOZD organizirajo iz tistih delov delovne organizacije, ki tvorijo delovno celoto, katera izpolnjuje tudi druge pogoje za ustanovitev TOZD.

Zato je bila prva naloga komisije, ugotoviti, kateri deli podjetja tvorijo delovno celoto.

Za določitev delovnih celot si je komisija postavila kriterije. Pri opredeljevanju kriterijev je upoštevala cilje nove ustave, določila zakona o konstituiranju OZD in strokovne ter politične razprave o uresničevanju nove ustave. Komisija je na osnovi tako postavljenih kriterijev proučila sedanje tehnološko in organizacijsko razdelitev podjetja, ter še nekatere nekoliko manj pomembne elemente (sociološka povezanost delavcev v posameznih delih podjetja, lokacija pos. organizacijskih delov itd.). Ugotovila je, da tvorijo celoto naslednji deli delovne organizacije:

- vijakarna
- verigarna z galvaniko in solno cementacijo
- OTV z žicovlekom
- kovačnica
- orodjarna s plinsko cementacijo

Z določitvijo delovnih celot je bil storjen prvi korak v izdelavi analize, ki bo ugotovila pogoje za organiziranje TOZD.

Vsi deli podjetja, ki tvorijo delovno celoto imajo možnost postati TOZD, če izpolnjujejo tudi druge pogoje. Ti pogoji pa so zlasti naslednji:

- da se rezultati dela delovne celote lahko potrdijo

kot vrednost na trgu ali v delovni organizaciji.

- da se lahko uspeh (rezultat) skupnega dela delavcev v delovni celoti samostojno izrazi in

- da obstajajo dobri pogoji za pridobivanje dohodka v posameznem delu podjetja, ki se bo konstituirala kot TOZD oziroma, da je te pogoje možno zagotoviti.

Komisija je že opredelila vsebino analize, ki bo ugotovila, v kakšnem obsegu za posamezne delovne celote ti pogoji obstajajo. To analizo je pripravila posebna strokovna skupina in je bila gotova sredi maja. S tem ima komisija na razpolago zadosti gradiva, na osnovi katerega lahko pripravi predlog koliko in katere TOZD je možno ustanoviti

v našem podjetju. Ta predlog bo komisija pripravila še v mesecu maju.

Zdaj bi moral ta proces uresničevanja ciljev nove ustave iti v širino. Vanj bi se morale s tvornim sodelovanjem vključiti vse politične organizacije v podjetju, pristojni samoupravni organi in posamezne strokovne službe.

Le s sodelovanjem vseh bomo dosegli zaželjene cilje pri ustanavljanju TOZD. Ti cilji pa so:

- nadaljevanje resolucije, to je nadaljnje osvobodjanje delovnega človeka s tem, da bo dobil večje pravice in dolžnosti pri razpolaganju z rezultati svojega dela
- racionalnejše poslovanje in s tem doseganje boljših delovnih rezultatov.

Zdravo okolje — pogoj za razvoj

Varn. ing. Vitomir Rems

NARAVI BO TREBA VRNITI, KAR JI JE BILO ODVZETO BREZ PLACILA...

Sedanji način zbiranja odpadkov in smeti v radovljiski občini, kamor jih vozijo vsa podjetja tega območja, je več ali manj odlaganje v neurejeni — nehijski deponiji. Posebno dobro vedo to prebivalci, ki so naseljeni v bližini takšne deponije, kjer jim smrad in dim greni vsakdanje življenje. »Dihamo zrak, ki nas duši«, je večkrat slišati protestiranje občanov in tudi tujcev pri odgovornih občinskih organih. Uničevanja smeti se bo treba lotiti resno, saj z naraščanjem družbenega produkta v podjetjih narašča tudi »plaz« odpadkov.

Onesnaženje zraka, vode in tal je v nekaterih naših mestih že doseglo vrh svetovne lestvice. Zato je ogroženost vsega živega na zemlji že hudo zaskrbljujoča.

Morali bomo izvajati ukrepe za varstvo okolja, saj je že čas, da povsod pričnemo uresničevati družbeno zakonodajo o varstvu okolja, to je Zakon o varstvu narave, Zakon o vodah in osnutek zakona o varstvu zraka.

Kako smo poslovali v prvem tromesečju?

Zvone Jakopič

Z letnim proizvodnim, blagovnim in finančnim planom smo se obvezali izdelati 13.200 ton izdelkov, skupaj z interno realizacijo, lastnimi investicijami, velikimi popravili in embalažo pa izvršiti realizacijo v vrednosti din 188.265.000.

Z izpolnjevanjem tako količinskega kot prodajnega plana smo dobro pričeli, kar nam daje najboljše izgleda za dobro doseganje planskih nalog tudi v naslednjih obdobjih.

Doseženi pokazatelji so naslednji:

— količinski plan dosežen z 98,35 %, glede na isto obdobje preteklega leta je proizvodnja večja za 2 % pri 4 % nižjem staležu delovne sile (za 5 % manj vloženega delovnega časa);

— plan realizacije dosežen s 103,33 %, realizacija je večja od proizvodnje po količini za 5,07 %, zato so se tudi znižale zaloge gotovih izdelkov;

glede na isto obdobje preteklega leta je realizacija dosežena s 155 %, po odbitju prodaje materiala pa s 142 %;

— plan izpolnitve celotnega dohodka dosežen s 114 % (skupaj s prodajo materiala);

— materialni stroški s	117 %
— dohodek s	109 %
— pogodbene obveznosti z	80 %
— zakonske obveznosti z	80 %
— ostanek dohodka s	114 %
— OD v fakt. realizaciji z	90 %
— stroški proizvodnje s	108 %
— dobiček v fakturirani realizaciji	287 %
— rezervni skladi s	100 %
— ostanek dohodka s	444 %

V primerjavi z istim razdobjem preteklega leta pa smo dosegli:

— celotni dohodek presežen s 55 % (brez prod. materiala z 42 %);

— materialni stroški preseženi za 29 %, amortizacija manj dosežena za 8 %;

— dohodek presežen za 166 %;

— pogodbene obveznosti manj dosežene za 31 %;

— zakonske obveznosti presežene za 9 %;

— ostanek dohodka presežen za 262 %;

— OD v fakt. realizaciji preseženi za 51 %;

— skupni stroški proizvodnje preseženi za 31 %;

— ostali elementi v fakturirani realizaciji neprimerljivi, ker smo imeli v lanskem letu izgubo, sedaj imamo za ostanek za neto sklade;

— v celoti je rezultat boljši za din 7.364.032, če pa upoštevamo manjšo amortizacijo v letošnjem letu pa za din 6.990.175.

Primerjave kažejo znatno povečanje stroškov proizvodnje, ki pa smo jih uspevali pokrivati z znatno višjo realizacijo, ki je nastala iz večje realizacije, kot je bila proizvodnja in višje doseženih prodajnih cen, tako na domačem trgu kot v izvozu. Pri izvozu sicer nastopa negativna razlika med lastno in prodajno ceno prodanih izdelkov za 21,4 %, vendar pa je ta razlika višja od lanske letne v istem obdobju le za 1,22 %, medtem ko so se povprečni proizvodni stroški povišali za 29 %.

Pri tako visoki stroškovni inflaciji obstaja možnost pokrivanja večjih stroškov z večjo produktivnostjo in višjo proizvodnjo le v omejenem obsegu, ostalo pokrivanje pa je potrebno zagotavljati v nenehni težnji prilagajanja prodajnih cen izdelkov gibanju cen surovin, pomožnemu materialu, osebnih dohodkov ter splošnemu gibanju cen. Neizkoriščena možnost tekočega prilagajanja cen ima zaradi sistema odobravanja cen zelo negativne posledice v prihodnosti, nastala nesorazmerja pa je težko po več letih popraviti.

Nadnormalna višina doseženega dobička izhaja delno iz prelivanja realne vrednosti obratnih sredstev. Niso bile popravljene planske cene in izvršena revalorizacija obratnih sredstev za zvišanje cen surovin v višini 17,82 %. Medtem pa je že bilo izvršeno novo povišanje cen surovin tako, da znaša skupno povišanje 23,40 %.

Boljši poslovni uspeh je dovoljeval prilagoditev osebnih dohodkov drugim delovnim organizacijam v naši stroki, s tem pa se je znižala fluktuacija delovne sile na minimum.

Izplačani bruto osebni prejemki so bili za 29 % višji, če pa upoštevamo še 5 % znižanje staleža delavcev, pa za 34 %, povprečno neto mesečni izplačani osebni dohodki na zaposlenega pa so bili za 29,7 % višji kot v istem razdobju preteklega leta in so znašali din 2.477.

Glede na isto obdobje preteklega leta so se v strukturi lastne cene izdelkov zvišali variabilni stroški za 33,38 %, upoštevajoč zvišanje proizvodnje za 2 %, pa za 31,38 %; fiksni stroški pa za 15,49 %. Zaradi zvišanja cen vseh vrst materiala se je spremenilo razmerje med variabilnimi in fiksnimi stroški v lastni ceni:

	Doseženo I. trom. 1974	Doseženo v I. 1973	Plan za I. 1974
Variabilni stroški	65,93 %	62,62 %	63,44 %
Fiksni stroški	34,07 %	37,38 %	36,56 %

Spremenjeno razmerje stroškov potrebuje manjše pokrivanje fiksnih stroškov v zalogah, kar pri obračunu po variabilnih stroških delno kompenzira negativni učinek povečanja vseh vrst stroškov.

Z obratnimi sredstvi smo bili sorazmerno v ugodnem položaju, posebno še, ker so bile zaloge gotovih izdelkov v upadanju. Preko mere pa so se znižale tudi zaloge surovin in vlečne žice, ker smo z novimi dobavami le delno nadomestili v proizvodnji potrošeni material.

Doseženi dohodek je bil porabljen za osebne dohodke v višini 70 %, 30 % pa bi ostalo za sklade.

Razmerje delitve dohodka se bo v naslednjih mesecih spremenilo zaradi zvišanih cen surovin in drugega materiala in event. poprave planskih cen. Po planu predvidena delitev je 90:10 v korist osebnih dohodkov.

Družbeni standard:

— Topli obrok

Cena za topli obrok v četrtletju v primerjavi z lanskim letom je bila naslednja:

	I-III/74	I-XII/73	Indeks
— lastna cena toplega obroka	7,33	6,32	116
— lastna cena toplega obroka po odbitku zasluzka bifeja	7,13	6,29	113
— po prenosu 20 % OD za kosila	6,68	5,95	112
— iztržena realizacija na 1 obr.	2,81	2,08	135
— negativna razlika na 1 obrok	3,87	3,87	100

Kosila:

— lastna cena kosila všteti			
20 % prenos OD iz top. obr.	15,40	11,99	128
— negativna razlika na 1 kosilo	2,05	1,82	113
— iztržena realizacija na 1 kosilo	13,35	10,17	131

Cena za topli obrok in kosilo se je zvišala zaradi podražitev živil in zvišanja osebnih dohodkov, ostali stroški v strukturi lastne cene so manj pomembni.

Število kosil se je zmanjšalo na povprečno 53-dnevno, zato je bilo predlagano, da bi v bodoče obremenjevali kosila le z 10 % od kupnih OD. Če bi takšen obračun uporabili že za I. tromesečje bi se cena spremenila:

— pri toplem obroku:		I-III/74
— lastna cena toplega obroka po prenosu 10 % OD za kosila		6,90
— iztržena realizacija za 1 obrok		2,81
— negativna razlika za 1 obrok		4,09

pri kosilu:

— lastna cena kosila všteti 10 % prenos OD iz toplega obroka	11,90
— iztržena realizacija za 1 kosilo	13,55
— pozitivna razlika	1,45

Na kosila se razporejajo le zahtevki za porabljena živila in osebni dhodki s prispevki. Kosila pa niso obremenjena z naslednjimi stroški, ki tudi nastajajo:

- razlika pri planski ceni živil
- drobni material: začimbe, ki niso v zahtevkih
- poraba elektrike in plina
- čistilna sredstva
- amortizacija,

ker te stroške, ki so v glavnem fiksnega in le delno variabilnega značaja pokriva topli obrok.

Negativna razlika pri kuhinji toplega obroka v višini din 219.449, je pokrita, ker vodimo letos enotno knjigovodstvo. Samoupravni sporazum predvideva, da bo podjetje lahko dotiralo mesečno za topli obrok po din 100 na delavca. Višina negativne razlike pa ustreza dotaciji ca. din 70 na delavca. Ker pa se živila dražijo, bo višina dovoljene dotacije kmalu izkoriščena.

Varstvo pri delu

Peter Piškur

Razmišljanja o razvoju varstvene funkcije pri nas

Združevanja in druge oblike sodelovanja med partnerji na področju proizvodnje, ki omogočajo boljšo organizacijo, večjo in kvalitetnejšo proizvodnjo, nujno porajajo številne nove probleme. Reševanje teh problemov terja navzočnost in aktivno sodelovanje najrazličnejših strokovnjakov, med katerimi mora biti tudi strokovnjak, ki se ukvarja s problematiko varstva pri delu.

Strokovnjaki, ki se neposredno ukvarjajo s proizvodnjo, razvojem in podobno, so obremenjeni z mnogimi problemi. Varstvo pri delu je treba obravnavati kot posebno problematiko iz več razlogov. Današnji nivo razvoja smo dosegli s skoraj minimalnim angažiranjem strokovnih kadrov na področju varstva. Poraja se mišljenje, da je varstvo pri delu področje, ki se razvija samo od sebe in da je to skrb »nekoga«, najpogosteje varnostnega tehnika ali inženirja. Imamo malo strokovnih šol, ki bi kadrom posredovale toliko znanja iz snovi varstva pri delu, da bi le-ti pozneje koristno sodelovali pri izvajanju funkcije varstva. To in še vrsta drugih razlogov so tudi osnova za organizacijo varstva pri delu v podjetju.

Socialni vidik varstva pri delu izhaja iz osnovnih načel naših družbenih odnosov in moralnih norm, kar je rezultat humanizacije naše družbe. Med temi načeli so med drugim solidarnost, vzgoja v smislu medčloveških odnosov, spoštovanje človeškega ugleda, spoštovanje pravic, dolžnosti ter človekove svobode. Tega ni mogoče uresničiti deklarativno, pač pa je treba kontinuirano in vztrajno delati, da se to v praksi uresniči. Osnovni pogoj, ki nam tako uresničitev omogoča, je zvezna ustava, ki določa okvirne osnove za izvajanje varstva pri delu in republiška ustava, ki natančneje in bolj konkretno nalaga skrb za izboljšanje delovnih razmer, ustrezen počitek, izobraževanje in to šteje med samoupravne dolžnosti in pravice delavcev. Imamo še vrsto splošnih in internih predpisov, ki varstvu delavcev posvečajo veliko pozornost, od nas pa je odvisno, kako jih bomo uporabili in njihovo vsebino v praksi tudi uresničili.

Z doslednim izvajanjem predpisov na vseh področjih varstva pri delu v podjetju ne bomo dosegli samo večje humanizacije medsebojnih odnosov, ampak tudi večjo produktivnost, ki je ena najvažnejših postavk v naših prizadevanjih za boljše življenjske pogoje vseh zaposlenih v podjetju.

Delovna in strokovna odgovornost terja od vodilnih in

(Nadaljevanje na 4. strani)

Varstvo pri delu

drugih kadrov, ki organizirajo, vodijo in kontrolirajo delo v proizvodnji, da predpise o varstvu ljudi pri delu dobro poznajo in jih v praksi tudi izvajajo, v nasprotnem primeru pa morajo biti pripravljeni odgovarjati za posledice. Prav ti kadri lahko veliko store na vgrajevanju funkcije varstva pri delu v organizacijo dela ter prevzgojo samih sebe in delavcev, ki jih vodijo.

Organizatorji dela usklajujejo, razčlenjujejo mnogo stvari, da bi našli najracionalnejše rešitve v proizvodnji. Pri tem žal pogosto pozabijo na varstveno vzgojo kadrov. Delavec, ki je dobro poučen o varnem delu, je vedno bolj učinkovit in njegovo delo je bolj kvalitetno kot pa delavec, ki občutka varnosti nima, oziroma je o tem slabo poučen. Torej se pri tem razmišljanju nujno poraja ugotovitev, da je treba varstvo pri delu kot zelo pomemben faktor obravnavati tudi z gospodarskega stališča.

Varstvo pri delu se ne nanaša samo na delavca, ki delo izvaja, ampak tudi na njegovo okolje, sredstva in pripomočke, ki jih pri delu uporablja. Vsaka površnost ima vedno negativne ekonomske posledice, ki se dajo dokaj lahko in hitro ugotoviti. To je obenem dovolj močan razlog za izvajanje varstva pri vsakodnevnem delu povsod in velja za vse, ki posredno ali neposredno vplivajo na proizvodnjo. Probleme varstva je treba reševati preden nastanejo, ker je reševanje po nastanku vedno mnogo dražje. Naši strokovnjaki bi morali pri organizaciji dela v službah, sektorjih, obratih in skupinah vsakodnevno vnašati poleg drugih tudi elemente varstva pri delu, ki bodo pripomogli k boljši kvaliteti in večji produktivnosti dela.

Služba varstva pri delu, ki se poklicno ukvarja s to dejavnostjo, in odbor za varstvo pri delu kot samoupravni organ, bodo lahko uspešno reševali probleme varstva, če bodo uživali vso podporo in vsestransko razumevanje vseh ljudi, od katerih je odvisna organizacija dela v proizvodnji. Vsi skupaj pa morajo imeti vedno pred očmi v prvi vrsti človeka, dobro poznati področje svojega delovanja in svoje delo usmerjati na tista področja in dejavnike, kjer je potencialna nevarnost za poškodbe ljudi večja.

Obsežno delo na področju varstva terja tudi velika finančna sredstva, zato nam ne more biti vseeno, kako so porabljena. Nujna je dosledna kontrola uporabe teh sredstev, ki pa je možna le na podlagi skrbnega zbiranja podatkov, kje, kako in zakaj so porabljena. Smotno uporabljena finančna sredstva za varstvo ljudi se vedno dobro obrestujejo.

Iz zaključnega računa za leto 1973

Zvone Jakopič

Konec februarja so delavci po delovnih skupinah, kot je to predvideno po čl. 38 tč. 3 statuta, obravnavali in sprejemali zaključni račun. Delavski svet je na svoji seji dne 27. 2. 1974 ugotovil, da se je 79,8 % kolektiva izreklo za potrditev k zaključnemu računu in delitvi skladov in je objavil v Informatorju št. 9 sprejete sklepe.

Dosegli in razdelili smo naslednji dohodek:

Celotni dohodek	166,116.177,23 din
Poslovni stroški	117,693.730,87 din
Dohodek za razdelitev	50,153.346,67 din

Delitev dohodka:

	din
Kritje pogodbenih obveznosti	3,764.050,56
Kritje zakonskih obveznosti	3,928.389,52
Kritje OD v prod. izdelkih	37,160.599,66
Kritje drugih OD, štipendije, vajenci	284.811,10
Kritje izgube kuhinje toplega obroka in poč. doma	1,019.919,38
Kritje potreb družbenih služb	120.000,00
Za lastni rezervni fond	1,003.066,95
Za posojilo manj razvitim	1,619.124,65
Za sklad skupnih rezerv	193.778,80
Za lastni sklad skupne porabe	1,059.606,05

Doseganje finančnega plana

Realizacija je bila po odbitku prodaje materiala dosežena 93 %, pri 84 % doseganju fizičnega obsega proizvodnje.

Materialni stroški so bili doseženi 93 %, vendar pa amortizacija le s 75 % zaradi znižanja po sklepu DS.

Dohodek je bil dosežen s 93 %.

Pogodbene obveznosti pa so bile dosežene z 89 %, med njimi so bile presežene predvsem obresti za kredite za osnovna sredstva za 17 % in za trajna obratna sredstva za 80 %, a za občasna obratna sredstva dosežene le z 68 % (konverzija kreditov iz kratkoročnih na dolgoročne).

Zakonske obveznosti so bile dosežene s 103 %, predvsem zaradi zvišanja stanovanjskega prispevka od OD od 4 na 6 %. Ostanek dohodka je bil dosežen s 93 %, kar je v isti višini kot realizacija in materialni stroški.

OD v fakturirani realizaciji so bili doseženi le z 88 % zaradi povečanja zaloga gotovih izdelkov.

Stroški proizvodnje so doseženi z 92 %, dobiček pa s 145 % (nizko planiran dobiček).

Kritje izgube toplega obroka je bilo doseženo s 121 % — podražitev živil, kritje izgube počitniškega doma pa le s 77 % manj pensionov, vendar pa znatno povečani stroški.

Rezervni sklad je bil dosežen s 104 %, skupne rezerve s 179 %, neto skladi s 144 %, kljub temu pa doseženi v nizkem obsegu.

Primerjava s poslovnim uspehom prejšnjega leta:

Pri skoraj enaki fizični proizvodnji je bila realizacija višja za 6 %, kar je bolj posledica višjih prodajnih cen kot spremenejenega asortimenta. Materialni stroški so za 9 % višji in to kljub 15 % nižji amortizaciji.

Največje zvišanje v višini 15 % nastopa pri porabi materiala zaradi zvišanih cen surovin in ostalega pomožnega materiala.

Dohodek je nižji za 1 %.

Pogodbene obveznosti so se zvišale za 4 %, zakonske pa celo za 56 % (stanovanjski sklad).

Ostanek dohodka je nižji za 5 %.

Osební dohodki v fakturirani realizaciji so višji za 3 %.

Skupni stroški proizvodnje v prodanih izdelkih so višji za 9 %, t. j. za 3 % več kot realizacija.

Dobiček je nižji za 41 %.

Kritje izgube toplega obroka je višje za 42 %, počitniškega doma pa nižje za 2 %.

Za lastni rezervni fond smo namenili 3 % več, za skupne rezerve pa 49 % manj.

Za neto sklade je ostalo za 53 % manj.

Kljub odobritvi povišanja prodajnih cen od septembra dalje, nam s tem ni bilo mogoče v celoti nadomestiti skozi vse leto naraščajoče poslovne stroške in to kljub občutno nižji amortizaciji.

Skozi celotno leto se je nadaljevala močna stroškovna inflacija, ki je končno tudi znižala poslovni uspeh. Proizvodnja ni bila višja od leta 1972, da bi lahko vplivala na znižanje fiksnih stroškov na enoto izdelka. Lastna akumulacija (dobiček + amortizacija) se je znižala za din 6,153.513 ali za 23 %, kar naj bi bil naš prispevek za stabilizacijo.

Pri delitvi sklada skupne porabe je bilo ugotovljeno, da smo ga s sklepi samoupravnih organov v predhodnem razdobju skoraj v celoti porabili, tako da je bilo mogoče nameniti za družbenopolitične organizacije le minimalne dotacije, izplačila regresov pa iz tega sklada nismo mogli zagotoviti, ampak bomo te v še nedoločeni višini izplačali v breme osebnih dohodkov, vendar zato osebni dohodki ne bodo nižji.

Osvajena delitev 6 % stanovanjskega sklada predvideva din 1,218.865, za kritje že v prejšnjih letih sprejetih obveznosti (anuitet za nakup stanovanj in gradnjo blokov), znesek din 400.000, pa je bil namenjen za kreditiranje individualne stanovanjske gradnje. Ta sredstva bo možno koristiti v 4. tromesečju letošnjega leta. Preostanek din 80.977, pa je rezerviran za prekoračitve pri gradnji in ureditvi okolice dveh novih stanovanjskih blokov, katerih gradnja se zaključuje.

Nadalje je DS odobril predračun amortizacije za tekoče leto v višini din 17,596.375, po naslednjih stopnjah: gradbeni objekti 2,21 %, stroji, naprave, transportna sredstva, instalacije 20 %, veliko orodje, instrumenti, poslovni inventar 15,05 %. Višje amortizacije zaradi ponovnega zvišanja cen surovin za 18,22 % sredi januarja očitno letos ne moremo vkalkulirati v poslovne stroške.

Poslovni uspeh preteklega poslovnega leta je bil rezultat izrednih težav, ki so nastopale skozi vse leto. Primanjkovalo je surovin in delovne sile, stroški so skokoma naraščali, več kot pol leta smo poslovali z negativnim rezultatom, z boljšim prodajnimi cenami pa smo žal uspeli le delno nadoknaditi povečane stroške.

Čestitke našim diplomantom

Dipl. psih. Franc Čop:

29. 3. 1974 je na II. stopnji Fakultete za strojništvo Univerze v Ljubljani, diplomiral naš štipendist KOMAN MITJA, rojen 14. 8. 1949. S tem je dosegel naziv diplomirani inženir strojništva.

15. 2. 1974 je na I. stopnji Fakultete za strojništvo Univerze v Ljubljani, diplomiral naš štipendist SRNA MILAN, ki je bil že preje zaposlen v Vzdrževanju. S tem si je pridobil naziv inženir strojništva.

Obema diplomantom iskreno čestitamo in jima ob vstopu v podjetje želimo veliko delovnih uspehov!

V lanskem šolskem letu je bil v podjetju organiziran tečaj za PK urejevalce strojev. Tečaj je obsegal 320 ur teoretičnega in praktičnega pouka. Tečajniki so najprej opravili izpit pred interno komisijo,

6. aprila letos pa izpit pred komisijo Poklicne kovinarske šole iz Radovljice.

Tečaj in izpite za PK urejevalce strojev so uspešno opravili naslednji sodelavci:

iz Vijakarne:

ISKRA ANTON
KOS ZDRAVKO
BOGATAJ JANEZ
ŽIŽEK FRANC
FAJFAR IVAN
TRATNJEK MARTIN
HABJAN JANEZ
RESMAN JOŽE
KOCIPER ŠTEFAN

iz Kovačnice:

BENEDIČIČ ŽANE
POGAČNIK JOŽE
MRAK DRAGO
TUTIČ MATO
VOVK FRANC
REBOLJ MIRO
VIDIČ SLAVKO
HOZJAN JOŽE

iz OTV:

BOBIČ IVAN
VREČKO MILAN

Vsem navedenim sodelavcem, ki so poleg rednega dela opravili omenjeni tečaj, iskreno čestitamo!

Ob zaključku tečaja

Reorganizacija sindikata

Janko Kralj

V tem četrletju je bila izvedena reorganizacija sindikata v našem podjetju z namenom, da se delo in cilji te masovne organizacije bolj približajo neposrednemu proizvajalcu. Na ustanovnih občnih zborih je bil sprejet enoten sklep, da se ustanovi konferenca sindikatov v podjetju. Ta konferenca je bila v aprilu. Udeležba je bila velika, kar je dokaz, da se izvoljeni delegati v polni meri zavedajo dolžnosti, ki so jih prevzeli. Delo konference je bilo, usklajevati vsa pereča vprašanja, ki težijo posamezne OOS s področja gospodarjenja, nagrajevanja, delitve OD in dohodka. Konferenca sindikatov bo poleg navedenega morala koordinirati delo med OOS, da bi bile akcije enotne za celotno podjetje.

Konferenca ima 18 delegatov in je na svoji seji izvolila sekretariat ter predsednika. Za predsednika konference je bil soglasno izvoljen Rems ing. Vitomir.

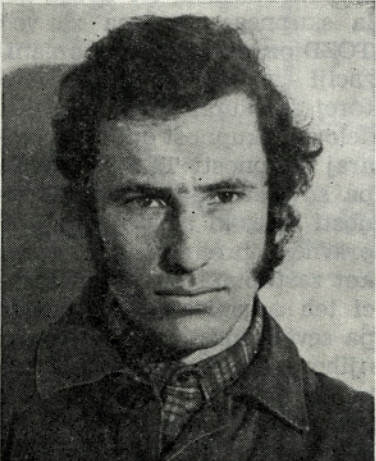
Vito Rems, var. ing. predsednik sind konference TVL

Na prvi redni seji sekretariata bo izvoljen še podpredsednik, tajnik in blagajnik, kar bo objavljeno v naslednji številki.

Konferenca je obravnavala tudi predlog sporazuma o ustanovitvi konference OOS ter ga tudi že sprejela z malenkostnimi spremembami.

Konferenca je izvolila tudi dva člana, ki bosta člana Sveta sindikatov pri SZ. Predsednik prevzame v SZS SZ funkcijo podpredsednika, kar je bil tudi prejšnji predsednik.

Predlogi bivšega sekretariata so bili sprejeti in upam, da bodo tudi v tem mandatu realizirani.

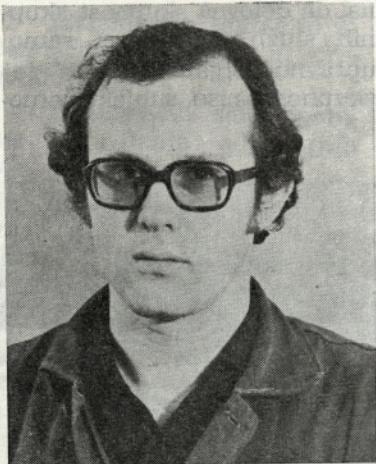

Silvo Vodišek, predsednik IO OOS kovačnica

Dolžnost mi je, da kolektivu predstavim Izvršne odbore OOS po obratih, kot sledi:

KOVAČNICA:

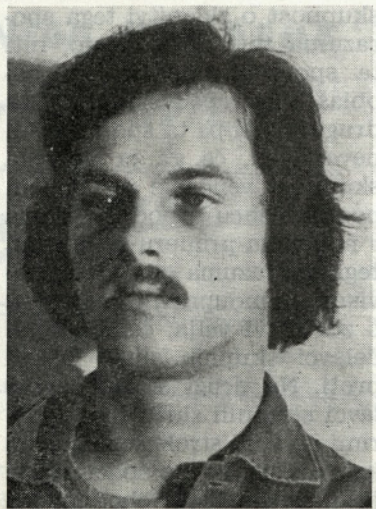
1. Vodišek Silvo — predsednik
2. Sovič Jože — tajnik
3. Stražišar Vera — blagajnik
4. Gajser Franc — član
5. Grilc Jakob — član
6. Kovačič Ivan — član
7. Lepir Stojan — član
8. Piškur Peter — član
9. Rebolj Mirko — član
10. Vaupotič Viktor — član
11. Zemva Karel — član

Alojz Pfajfar, predsednik IOO Verigarne

VERIGARNA:

1. Pfajfar Alojz — predsednik
2. Poličar Franc — tajnik
3. Zgonc Cveta — blagajnik
4. Bele Jože — član
5. Frčej Mihaela — član
6. Korošec Franc — član
7. Kovač Franc — član
8. Marinovič Miljenka — član
9. Ovčak Anica — član
10. Pečar Marija — član
11. Tonejc Majda — član
12. Zornik Milan — član
13. Zupan Janez — član

Janez Bešter, predsednik IO OOS Vijakarna

VIJAKARNA:

1. Bešter Janez — predsednik
2. Dobnikar Bogo — tajnik
3. Beznik Jožica — blagajnik
4. Bizjak Anton — član
5. Burič Jusuf — član
6. Habjan Janez — član
7. Krničar Marjan — član
8. Lindič Vera — član
9. Mihajlovič Nenad — član
10. Rozmarič Francka — član
11. Sebanc Alojz — član

OTV:

1. Derossi Anton — predsednik
2. Lavrič Niko — tajnik
3. Marijan Blaž — blagajnik
4. Bobič Ivan — član
5. Antolin Alojz — član
6. Koščak Marko — član
7. Mujezinović Mehmed — član
8. Jakhel Iztok — član
9. Poklukar Jože — član
10. Pungercar Franc — član
11. Tavčar Mirko — član

TEHNIČNI SEKTOR:

1. Jelenc Dušan — predsednik
2. Vogelink Aleš — tajnik
3. Janša Rado — blagajnik
4. Dolinar Anton — član
5. Hrovat Franci — član
6. Javorič Drago — član
7. Kolman Janez — član
8. Košelnik Ludvik — član
9. Kranjc Franc — član
10. Mulej Franc — član
11. Rems ing. Vitomir — član
12. Skumavc Frido — član
13. Trseglav Bojan — član
14. Vovk Franci — član
15. Zupan Stane — član

Dušan Jelenc, predsednik IO OSS tehn. službe

STROKOVNE SLUŽBE:

1. Majer Tomaž — predsednik
2. Celič Jožica — tajnik
3. Dacar Micka — blagajnik
4. Ambrožič Jože — član
5. Ankerst Franc — član
6. Čop Franc — član
7. Konda Jakob — član
8. Kunčič Matko — član
9. Kušcar Franc — član
10. Malej Marija — član
11. Mulej Pavla — član
12. Pristavec Boris — član
13. Vovk Marija — član

Vsem članom novoizvoljenih IO OOS želimo v prihodnje plodno in uspešno delo.

Tomaž Majer, predsednik IO OOS strokovne službe

Kaj bo z našim nagrajevanjem?

Dipl. psih. Franc Čop

Naš nagrajevalni sistem temelji na oceni subjektivnih in objektivnih dejavnikov dela. Subjektivni dejavniki dela so zajeti v sistemu norm, premij in osebni oceni, objektivne dejavnike pa naj bi zajemala analitiška ocena. Prav slednja je postala zaradi številnih sprememb, ki so bile kampanjske in ne študijsko pripravljene, povsem izmalicihena.

Zaradi lažjega razumevanja principa analitiške ocene bom poskušal kratko razložiti njeno bistvo. Skupna ocena nekega delovnega mesta je vsota ocen posameznih objektivnih dejavnikov delovnih razmer in zahtev, ki na določenem delovnem mestu nastopajo:

- ritem dela,
- umazanost,
- ropot,
- plini,
- prepri,
- delovno znanje,
- šolsko znanje itd.

Vsak izmed teh dejavnikov je ocenjen z določenim številom točk. Seštevek vseh točk pomeni končno oceno delovnega mesta. In kje smo grešili pri korekcijah analitiške ocene? Pri preteklih spremembah smo naredili osnovno napako v tem, da smo zviševali le končno oceno, ne glede na višino posamezne komponente v celotnem sistemu. To je ravno tako, kot bi v vzdrževanju opravili generalni remont stroja tako, da bi zamenjali zaščitni pokrov stroja in ga morda še prepleskali. Če danes pogledamo analitiško oceno kateregakoli delovnega mesta v podjetju, vidimo, da je vsota ocen posameznih komponent manjša od končne ocene delovnega mesta. To pa je tudi največja možna napaka tega načina nagrajevanja, zato danes ne moremo več govoriti o analitski oceni, pač pa imamo tipično rang listo, ki je najbolj primitiven način sistemskega nagrajevanja.

Ker pa pri odbitnih elementih še vedno upoštevamo komponente prvotne analitiške ocene, imamo na tem področju popolno zmedo, ki se v vsej velikosti kaže ob posameznih korekcijah po delovnih skupinah, ko je delavcem nemogoče objektivno prikazati, ali je korekcija upravičena, ali ne, in je končni rezultat posamezne spremembe odvisen le od govorniških sposobnosti osebe, ki spremembe pojasnjuje.

Treba se bo odločiti, ali bomo korigirali obstoječo analitiško oceno, kar je možno in izvedljivo do konca leta, ali bomo konstruirali nov sistem, kar pomeni ogromno delo, ki bo trajalo najmanj dve leti, ali pa ostanemo pri tem, kar imamo sedaj, in še naprej barantamo za posamezne ocene. Treba je vedeti, da je vrednotenje dela znanost, ki je prav v zadnjem času zelo napredovala. Zato mora na tem področju nekdo venomer delati in je urejanje te problematike z različnimi komisijami vse prej kot učinkovito. Te komisije se sestanejo le enkrat mesečno, ali še to ne, težnje posameznih članov so usmerjene v obrat, v katerem delajo, takšen način dela pod etiko strokovnosti pa vodi v še večjo zmedo. V podjetju imamo samoupravni organ, to je Odbor za delitev dohodka, ki lahko vse utemeljene, strokovne ter sistemske spremembe ocenijo, saj je njihovo poznavanje tega področja povsem enako, kot ga premorejo člani sedanje »strokovne komisije«. Sedanji način dela ni nič drugega kot običajno barantanje, ki ga nihče ne more podpreti z objektivnimi dokazi.

Nerazumljivo je, zakaj ne moremo tega področja dokončno urediti in prenehati s popuščanjem posameznim težnjam, ki so običajno povsem nestrokovne in rezultat naše značilne napake, da najraje delamo tisto, kar ni v naši pristojnosti.

Aktualni problemi za konstituiranje TOZD

Jože Ješe:

Naše podjetje se je na podlagi analize o pogojih za organiziranje TOZD, obravnavane na zborih delavcev v posameznih delovnih enotah, lani vpisalo v sodni register kot organizacija združenega dela brez sestava TOZD.

Delavski svet podjetja in politične organizacije v podjetju pa so ob zaključnem sklepu glede konstituiranja podjetja sklenile, da se v tem letu ponovno pristopi k temeljiti analizi o ugotavljanju pogojev za organiziranje TOZD.

V ta namen je DS na seji dne 8. 2. 1974 že imenoval delovno telo, sestavljeno iz 10 članov z nalogo, da pripravi novo analizo in ugotovi, če obstajajo v podjetju pogoji za organiziranje več TOZD.

Da ne bi imeli ob vpisu v sodni register v primeru organiziranja TOZD težav, želimo opozoriti na nekaj aktualnih problemov in napotkov za ureditev odprtih vprašanj v zvezi s prigrasitvijo za vpis v sodni register.

1. Postopek, v katerem delavci ugotove, ali so ali niso podani pogoji za organiziranje TOZD.

V tem pogledu je predvsem pomembno vprašanje, da delavci v delovni organizaciji, v kateri je več delov, ki pomenijo delovno celoto, obravnavajo analizo pogojev za organiziranje TOZD in ugotovijo ali ti pogoji obstajajo ali ne. To pa ugotavljajo delavci na zborih po teh delih in ne na skupnem zboru delavcev delovne organizacije ali pa na delovnih zborih, ki se niso opravili po teh delih. Po zakonu o organizacijah združenega dela in njihovem vpisu v sodni register so namreč delavci po delih delovne organizacije, ki pomenijo delovno celoto, seveda, če taki deli v delovni organizaciji so, kar pa je treba ugotoviti z že omenjeno analizo, **edini upravičeni, da ugotavljajo obstoj ali neobstoj pogojev za organiziranje TOZD.** Če bo pristojno sodišče ugotovilo v tem pogledu le pavšalno ugotovitev, da ni nobenih takšnih delov, bo zahtevalo obnovitev postopka oz. sklic zborov delavcev po delih, ki pomenijo delovno celoto in ki torej izpolnjujejo prvi pogoj za organiziranje TOZD.

V tej zvezi je treba poudariti, da je po sprejetju oz. razglasitvi nove zvezne ustave vprašanje analize pogojev za organiziranje TOZD oz. ugotovitve ali ti pogoji obstajajo ali ne, še toliko bolj pomembno, ker organiziranje TOZD, če za to obstajajo pogoji, ni več samo pravica delavcev namreč tudi njihova dolžnost (36. člen ustave SFRJ).

2. Postopek za sklenitev samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo

Po členu 43 zakona o konstituiranju je bila za sprejetje sklepa o sklenitvi samoupravnega sporazuma o združitvi v

delovno organizacijo potrebna dvetretjinska večina vseh delavcev TOZD. Pri dosedanjih prigrasitvah vpisa v register pa ta večkrat ni bila zapisniško izkazana ali pa je bila izkazana manjša večina. To je bilo do nove zvezne ustave bistvena hiba v postopku konstituiranja delovne organizacije. Ker pa nova ustava tudi za sprejetje takega sklepa predvideva samo večino vseh delavcev TOZD (2. odst. 105. člena ustave SFRJ), so bile te napake sanirane, seveda le, če je bila dosežena ta večina.

V tej zvezi pa je treba opozoriti še na to, da je po že omenjenem ustavnem določilu samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo sklenjen takoj, ko ga sprejmejo delavci v vseh TOZD in da

morejo organizirati kot TOZD. To pa ne velja za posamezne dele skupnih služb, ki izpolnjujejo ustavne pogoje za organiziranje TOZD. Ti se vsekakor lahko in celo morajo tako organizirati.

Delavci skupnih služb delovnih organizacij, razen v delih, ki izpolnjujejo pogoje za organiziranje TOZD in ki jih delavci v teh delih tudi tako organizirajo, se torej samoupravno organizirajo in konstituirajo v posebne samoupravne delovne skupnosti, kakršne predvideva nova zvezna ustava v že omenjenem členu.

Zato tudi ni v skladu z ustavno opredeljenim položajem skupnih služb, še posebej delavcev, ki v organizaciji združenega dela opravljajo ad-

bah udeleženi pri delitvi skupaj ustvarjenega dohodka.

V tej zvezi pa se v praksi postavlja vprašanje, če in kako sodeluje ta skupnost pri sklepanju samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo, ali je s TOZD enakopraven partner in subjekt tega združevanja in ali v tem smislu ta sporazum po svojem pobaščencu tudi podpisuje.

Če upoštevamo bistvene značilnosti funkcij in položaja skupnih služb, potem ni nobene dvoma in v tem oziru sta zakon o konstituiranju in tudi nova ustava povsem jasna, da delovna skupnost skupnih služb oz. delavci samoupravno organizirani v tej skupnosti niso subjekt samo-

voja temeljnih organizacij v njeni sestavi, torej zadeve, ki jih bodo opravljale ravno skupne službe.

Delovna skupnost skupnih služb nastane pojmovno in po logiki stvari šele, ko je samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo sklenjen, ko so torej opredeljena dela in opravila, ki naj bi jih izvrševali delavci v skupnih službah in ko je opravljen tudi položaj delovne skupnosti.

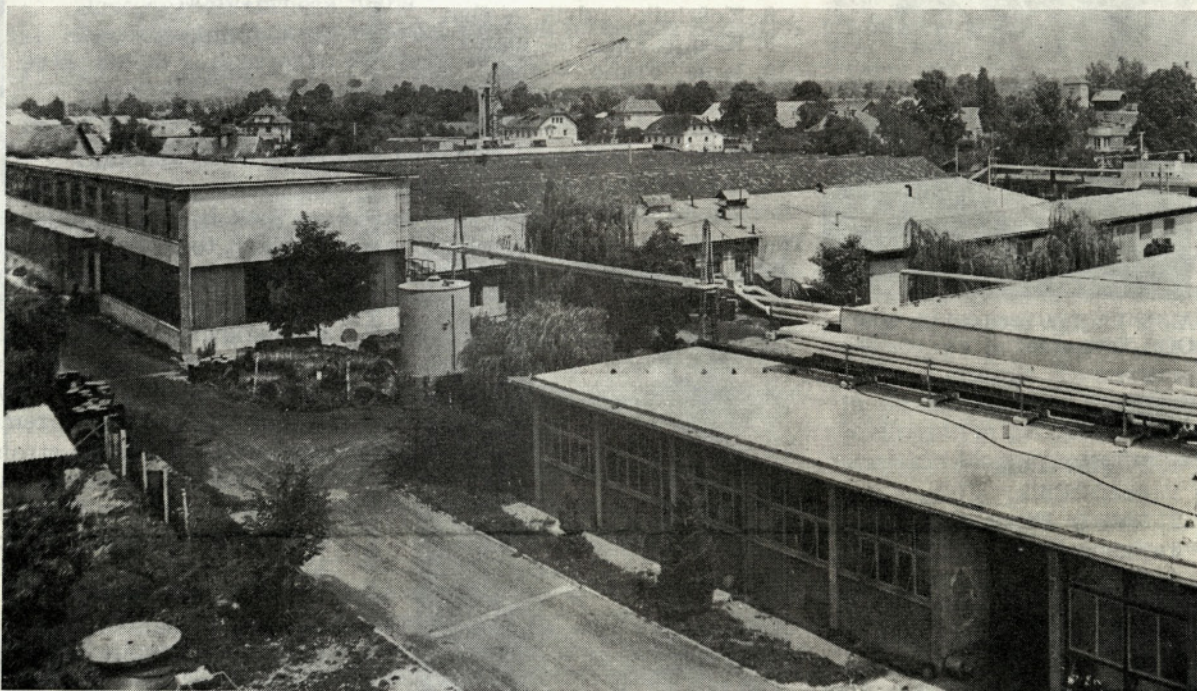
V smislu določbe 4. odst. 29. člena zvezne ustave se medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev v teh delovnih skupnostih in uporabnikov njihovih storitev urejajo s samoupravnim sporazumom, medsebojna razmerja delavcev v teh delovnih skupnostih pa z njihovimi samoupravnimi akti v skladu s tem samoupravnim sporazumom.

V praksi, še zlasti, ker gre pri obstoječih delovnih organizacijah za že formirane skupne službe, pa bo smotno, da se delovna skupnost skupnih služb organizira oz. konstituira nekako sočasno z organiziranjem TOZD in delovne organizacije, in da se hkrati pripravita oba samoupravna sporazuma o združitvi, samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo, ki ga sklenejo le TOZD med seboj in samoupravni sporazum, ki ga sklenejo delavci organizirani v delovno skupnost skupnih služb in delavci organizirani v TOZD. Tudi o sklenitvi tega sporazuma pa naj bi sklepali enakopravno in neposredno vsi delavci vseh TOZD in delovne skupnosti skupnih služb.

V pogledu vprašanja, ali je lahko direktor delovne organizacije hkrati tudi direktor skupnih služb, kar je tudi vprašanje, ki je v praksi precej sporno, pa je treba predvsem ugotoviti, da skupne službe nimajo individualnega poslovnega organa (direktorja) kot ga imajo TOZD in se torej vprašanje tako niti ne more postaviti. Da pa je ravno direktor organizacije vodja in koordinator dela skupnih služb, pa je vsekakor normalna in smotrna rešitev.

Delovna skupnost skupnih služb nima svojega predmeta poslovanja, ki bi se vpisal v sodni register. Njen »predmet poslovanja« so administrativno-strokovna, pomožna in podobna dela ter druga dela skupnega pomena za več TOZD oz. organizacij v organizaciji združenega dela. Gre torej za skupne zadeve, ki jih delovna skupnost opravlja znotraj skupnosti TOZD. Seveda pa so člani te delovne skupnosti tisti, ki se pojavljajo v pravnem prometu z drugimi kot zastopniki ali pooblaščenec teh organizacij, pri čemer pa seveda nastopajo v okviru njihovega poslovnega predmeta in pooblastil v pravnem prometu z drugimi in ne delovne skupnosti skupnih služb.

(Nadaljevanje prihodnjič)

torej podpis tega sporazuma po pooblaščenih delavcih za njegovo sklenitev ni več konstitutivnega pomena. Samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo je veljavno sklenjen, ko je bil sprejet v zadnji temeljni organizaciji.

Zato je še toliko bolj pomembno, da mora biti samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo sprejet v vseh TOZD v enotnem besedilu. Sprejeti le približno besedilo in potem nekoga pooblastiti, da besedilo naknadno uskladi, ni sprejemljivo. Samoupravni sporazum mora biti sprejet v istem besedilu v vseh TOZD, drugače ni veljaven.

3. Položaj delavcev skupnih služb delovne organizacije v postopku konstituiranja delovne organizacije

Na temeljno vprašanje, ki se v tej zvezi postavlja, namreč ali se delavci v skupnih službah kot celota lahko ali celo morajo organizirati kot TOZD, je povsem odgovorila nova ustava (29. člen zvezne ustave).

Tako danes ni več nobene dvoma o tem, da se skupne službe kot celota nikakor ne

ministrativno-strokovna, pomožna in tem podobna dela skupnega pomena za več organizacij v njeni sestavi dela, če se te sicer ne organizirajo v posebno temeljno organizacijo združenega dela, pač pa v okviru ene ali več temeljnih organizacij, ki so se združile v delovno organizacijo.

Po ustavi morajo biti taki delavci organizirani v posebni delovni skupnosti izven TOZD.

Seveda to ne pomeni in ne sme pomeniti, da bi bili ti delavci, delavci »drugega ranga«. Oni so in morajo biti samoupravno popolnoma enakopravni s proizvodnimi delavci, pa čeprav se vrednostno rezultati njihovega dela realizirajo in potrdijo v produktivnosti proizvodnih delavcev in v vrednosti realizacije njihovih proizvodov in sicer v taki meri, kolikor njihovo delo doprinaša povečanju produktivnosti proizvodnih delavcev. Zaradi tega imajo tudi delavci v skupnih službah vso pravico, da so nagrajeni po delu oz., da se jim zagotovijo osebni dohodki na podlagi njihovega delovnega prispevka. Njihov dohodek se na tej podlagi oblikuje iz doseženega dohodka delavcev TOZD, kar pomeni, da so delavci v skupnih služ-

upravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo.

Zato praviloma kot delovna skupnost o sklenitvi tega sporazuma niti ne sklepajo, niti ta sporazum po svojem pooblaščenju podpisujejo. Na drugi strani pa ta sporazum ni neveljaven, če ga ta delovna skupnost vendarle po svojem pooblaščenju sopodpiše. Toda v nobenem primeru veljavnost tega sporazuma od tega ni odvisna. Samoupravni sporazum o združitvi velja, četudi bi se delavci skupnih služb izrekli proti. Na drugi strani pa delavci skupnih služb med katerimi so tudi strokovni delavci, katerih strokovno sodelovanje je naravnost neobhodno pri izdelavi predloga samoupravnega sporazuma, ne morejo in ne smejo stati pasivni ob strani, ko se pripravlja predlog tega sporazuma. Nasprotno, pri tem morajo pokazati vse svoje znanje in sposobnosti, seveda brez vsiljevanja nekih svojih pogledov in stališč. Še posebej to velja za tisti del samoupravnega sporazuma, v katerem se urejajo oz. določajo skupne zadeve oz. zadeve, ki se bodo v okviru delovne organizacije skupno opravljale na podlagi usklajenih načrtov in programov dela ter raz-

Linijaska proizvodnja verig

Drago Repe

Snežne in opremljene verige smo doslej proizvajali in montirali na dokaj primitiven način, ki je zahteval mnogo ročnega in fizičnega dela. Že vrsto let si prizadevamo modernizirati proizvodnjo teh verig, da bi tako šli vzporedno z drugimi proizvajalci verig te vrste v Evropi in da bi povečali produktivnost ter olajšali delo delavcem, ki te verige proizvajajo.

V nadstropju prizidka verigarne so v teku zaključna dela pri montaži postrojenj za linijsko proizvodnjo snežnih in opremljenih verig in kmalu bomo pričeli s poizkusnim obratovanjem.

Povečanje učinka oziroma povečanje proizvodnje smo obdelali po naslednjih pokazateljih:

— Tržišče sprejme 600 ton snežnih verig za osebna vozila, 600 ton za tovorna vozila in 1800 ton opremljenih verig na leto.

— Analiza proizvodnega programa pri proizvodnji opremljenih verig za leto 1972 nam pokaže (glej diagram), da je pri 83 % plana po številu komadov udeleženih komaj 20 % števila artiklov, ki sestavljajo naš proizvodni program. Kar pa je še najbolj karakteristično, nastopi pri teh 20 % (t. j. 6 artiklov) kar polovico (trije) iz patent (vozlanih) verig. Pri analizi proizvodnega programa za snežne verige je situacija neprimerno boljša, ker

smo asortiman v zadnjih dveh letih temeljito standardizirali in poenostavili — rezultati so tukaj!

Poenostavili smo izdelavo opreme, konstrukcijo adjustiranih elementov, izboljšali in poenostavili oblike proizvodov.

— Izvršili smo tipizacijo in standardizacijo delov in proizvodov.

— Poenostavili smo operacije vstavljanja adjustiranih delov (montaže).

— Namestili smo nove naprave za vstavljanje opreme.

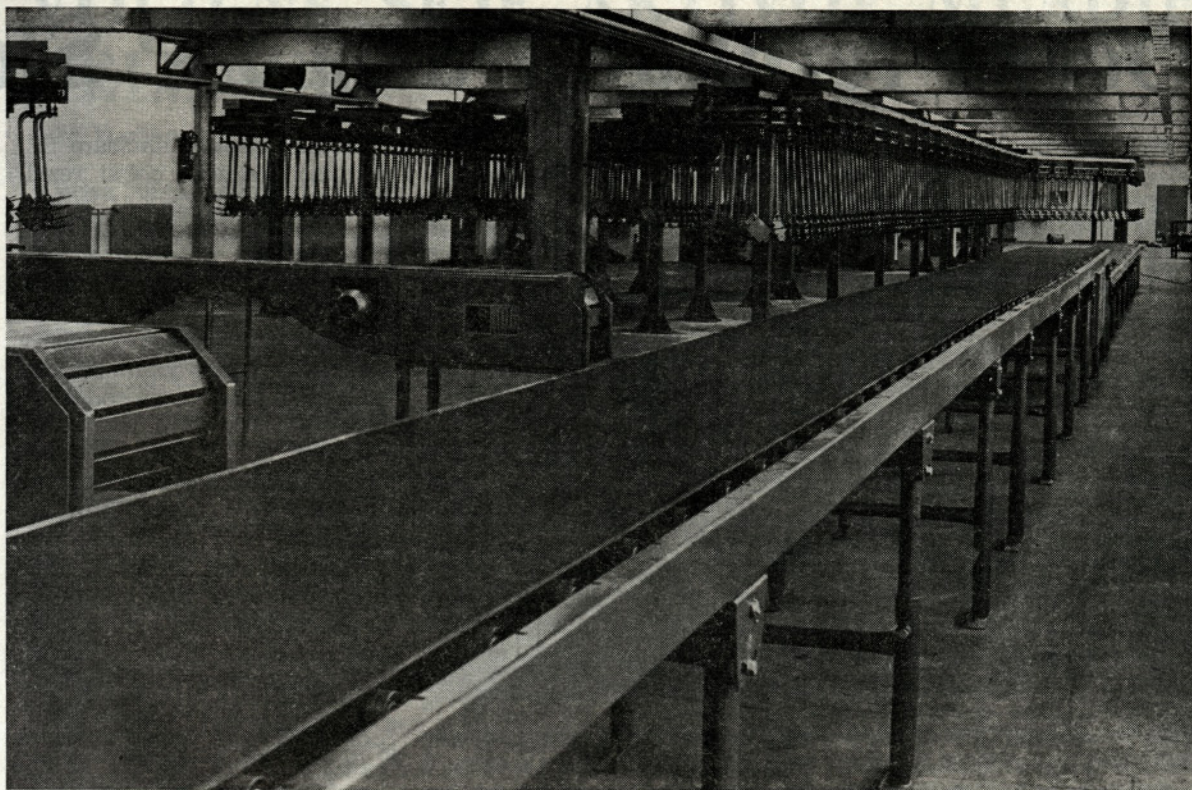
— Izpeljali smo organizacijo dela po pravilih stabilizacije in racionalizacije gibov.

— Zmanjšali smo utrujanje ljudi z vgradnjo naprav za adjustiranje.

— Izboljšali smo pogoje dela (delovna okolica, atmosfera, higienske potrebe itd.).

V kratkem rečeno: odpravili smo zastoje, čakanja, zmanjšali neproduktivne čase, izboljšali transport (pretok materiala) in zmanjšali stroške transporta med delovnimi mesti — operacijami.

Iz vseh teh izboljšav smo lahko začrtali bolj forsiran delovni tempo. Možno je bilo vgraditi stalen pretok materiala s postavitvijo transporterjev in tako omogočiti veliko serijsko proizvodnjo. Število zaposlenih se bo gibalo od 48 do 56, odvisno od velikosti serije enega proizvoda.

Pred zaključkom montažnih del v novih prostorih

V sedanjih razmerah proizvodnje odpade na zaposlenega 1,85 tone na mesec, pri modernizirani proizvodnji se stanje popravi na 3 tone na zaposlenega na mesec.

S tem pa naše delo še ni končano. Potrebno je priučiti

ljudi novi metodi dela in tudi vse, ki so v zvezi s tem delom. Poučevanje je treba izvesti na delovnih mestih. Še naprej moramo pri stabilizaciji in normalizaciji delovnega mesta sodelovati vsi. Podučiti moramo tudi tiste, ki bodo delo vodili.

Tako izpopolnjen in preverjen način dela je edina garancija pravilne uporabe poboljšanih in poenostavljenih metod dela. Brez dobrega poučevanja lahko najboljše izboljšave in največje prednosti poboljšane metode ostanejo neizkoriščene.

Ob 50-letnici Orjune v Zasavju

1. junija letos poteče 50 let od zgodovinskega spopada slovenskega delavstva s fašistično organizacijo »Orjuno«. Tega dne pred petdesetimi leti je slovenski proletarijat na čelu z revirskimi rudarji pod organiziranim vodstvom komunistične partije zadal odločilen udarec »Orjuni«, od katerega se ni več opomogla.

Dogodki v Trbovljah so le sestavni del boja jugoslovanskega delavskega razreda proti takratnemu centralističnemu režimu v Jugoslaviji ter jugoslovanskemu nacionalizmu, ki ga je ponujala »Orjuna«.

Zaradi tega označujemo 1. junij 1924. leta v zgodovini boja delavskega razreda kot zelo pomemben dogodek in kot zmago delavskega razreda ter zaustavitvi pohoda fašističnacionalnega gibanja v takratni Jugoslaviji.

Praznovanje 50. obletnice zloma »Orjune« bodo v Zasavju obeležili z veliko vseslovensko proslavo, ki bo 1. junija 1974 v Trbovljah, kjer bo govoril sekretar izvršnega biroja predsedstva ZKJ tov. Stane Dolanc. Proslava bo sklenjena z velikim kulturnim programom, v katerem bo sodelovalo 780 članov kulturnih skupin iz Zasavja ter vseljuskim praznovanjem po končani proslavi.

Ob jubilejnim praznovanju zloma »Orjune« bodo v Trbovljah odkrili spomenik na mestu samega spopada z »Orjuno«, to je pred muzejem ljudske revolucije, ki bo sicer imel

trajno obeležje spopada z »Orjuno«, vendar pa bo v svoji zasnovi pomenil življenje in

borbo delavskega razreda v naši pretekli zgodovini.

N. B.

Pogoji za letovanje v počitniškem domu

Kot smo že objavili v našem Informatorju št. 15. dne 29. aprila 1974, je delavski svet potrdil cene in druge pogoje za letovanje v našem počitniškem domu v Crikvenici, ki jih je predložil Odbor za kadrovska in socialna vprašanja in ki so bile objavljene v Informatorju št. 14/74.

Tu navajamo samo nekatere važnejše pogoje in cene.

Pogoji:

- dom bo odprt od 9. junija do 8. septembra 1974, če bo potrebno pa do 15. septembra,
- staršem se priporoča, da otrok do dveh let ne jemljejo s seboj,
- upokoenci lahko letujejo v domu v juniju in septembru,
- postavljanje šotorov na vrtu ni dovoljeno,
- tujih oseb se ne sprejema na hrano v domu,
- vplačilo oziroma obračun storitev je treba izvršiti najmanj 3 dni pred pričetkom letovanja v podjetju (recepција) pri tov. Černe Lenku.

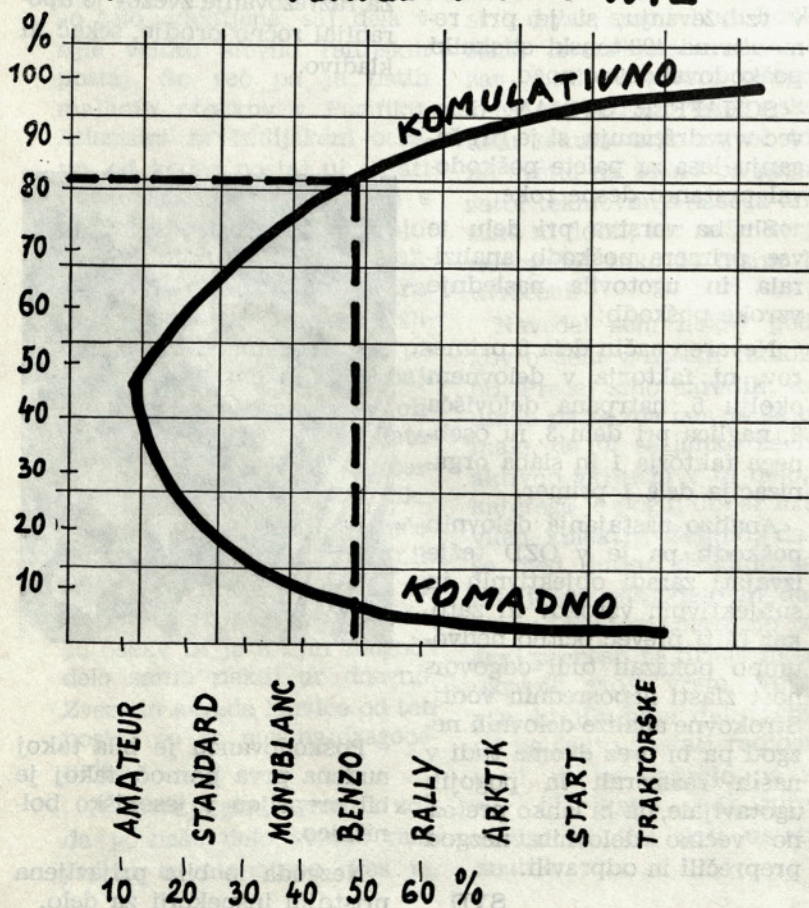
Cene:

- kompletni dnevni pension za eno osebo za člane kolektiva in njihove ožje svojce (zakonec, otrok) in naše upokoence v sobah je 60,00 din, v hišicah pa 58,00 din,
- za otroke od zaključno 5 let do zaključno 14 let v sobah 30,00 din, v hišicah pa 28,00 din,
- za otroke od 2 do 5 let v sobah 24,00 din, v hišicah pa 23,00 din,
- polna cena za tuje goste v sobah je 100,00 din, v hišicah pa 95,00 din,
- do vključno 22. junija in od vključno 1. septembra dalje se prizna popust 20 % na vse cene.

Podrobnejše informacije v zvezi z letovanjem v našem počitniškem domu lahko dobite pri tov. Černe Lenku (tel. int. št. 17) vsak delovni dan od 6. do 14. ure.

Iz splošnega sektorja

ANALIZA PROIZVODNEGA PROGRAMA za SNEŽNE VERIGE v LETU 1972

Ocena rezultatov dela ZP Slovenske železarne

Svet ZK in ZS Slovenskih železarn sta v aprilu obravnavala oceno rezultatov dela Združenega podjetja SŽ za obdobje od združitve leta 1968 do zaključno leta 1973. Zaradi preobširnosti objavljamo le nekaj pomembnejših ugotovitev.

Osnovni smoter združitve SŽ poleg drugega je bil: enoten razvoj, enotna investicijska politika, združevanje poslovnih skladov, oblikovanje enotne finančno-kreditne politike, vodenje enotne kadrovske politike, usklajevanje zadev na področju organizacije in vodenja podjetja ter socialne politike.

Za realizacijo omenjenih in drugih nalog so bili kmalu po referendumu formirani samoupravni organi: Delavski svet 25 članov in poslovni odbor 7 članov. Pogoji, pod katerimi je deloval DS in poslovni od-

lo preteči kar tri leta, da je direkcija dosegla to število.

Za usklajevanje različnih stališč in interesov posameznih železarn je bilo potrebno veliko časa in naporov. Bilo je nujno uvajati razne metode dela od sestankov direktorja, dogovorov na nivoju sektorjev, delovanje raznih teamov in podobno.

Pri usklajevanju proizvodne in razvojne politike so SŽ v tem obdobju dosegli določene pozitivne rezultate. Direkcija je pri tem odigrala le vlogo koordinatorja. Realizirana je bila prva faza izgradnje Železarni Štore, v Železarni Ravne je zgrajena nova kovačnica, Železarna Jesenice pa je pričela z izgradnjo hladne valjarne. Plod integracije je tudi skupna naložba in kredit Železarni Štore v osnovna in obratna sredstva v višini 53 milijonov dinarjev.

oziroma skupnim službam SŽ, da niso doseženi boljši rezultati. Na tem področju je bilo premalo doseženega tudi zaradi tega, ker posamezne železarne delujejo pod različnimi pogoji.

Slovenske železarne so v tem času uspele zainteresirati zunanje skupnosti za sodelovanje in povezovanje. Kot rezultat teh prizadevanj je med drugim integracija predelovalcev žice s SŽ, med njimi tudi »Verige«.

Delavski svet ZP SŽ in družbeno politične organizacije so si prizadevali pritegniti v organizirano sodelovanje za poglobljanje integracije tudi delavce-športnike in člane Zveze borcev. Vedno več je organiziranih športnih srečanj, lani je bilo prvič organizirano srečanje delavcev-borcev, ki se bo nadaljevalo vsako leto.

Čeprav je težko ocenjevati vlogo in delo generalnega direktorja, nam že na kratko

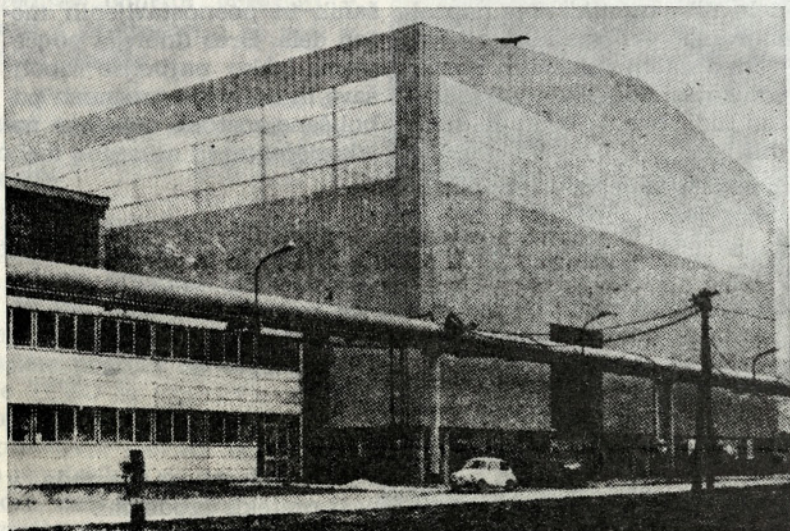
opisani doseženi rezultati ZP SŽ kažejo, da je bil njegov delež pri tem velik. Znano je, da je ves čas uspešno opravljal funkcijo predstavnika SŽ izven združenega podjetja tako v družbeno političnih skupnostih, republiški in zvezni upravi, v združenjih, bankah, gospodarskih zbornicah in podobno. Generalni direktor ZP SŽ se je takoj po formiranju združenega podjetja SŽ znašel pred skoraj nerešljivimi kadrovskimi problemi, ker železarne niso dodelile direkciji ustreznih strokovnih kadrov, zaradi tega se je moral posluževati teamov direktorjev, ki so bili preko svojih strokovnih služb izvajalci dogovorov. Ker so različni ekonomski položaji posameznih železarn povzročali različna stališča, je generalni direktor opravljal izredno pomembne in večkrat zelo delikatne naloge v vlogi posredovalca pri usklajevanju različnih stališč. Bili so prime-

ri, da so se morali že sprejeti sklepi oziroma dogovori anulirati.

V prihodnosti in zlasti sedaj, ko je po podpisu samoupravnega sporazuma o združevanju v SŽ število delovnih organizacij povečano, bo potrebna že večja prizadevnost in aktivno sodelovanje družbeno političnih organizacij, predvsem zveze komunistov znotraj celotne sestavljene organizacije združenega dela. Potrebno bo sproti ugotavljati sprovajanje programa in politike ZK in sproti odstranjevati ovire na poti k večji vzajemnosti.

Optimalnost poslovnih dosežkov in zadovoljevanje potreb delavcev celotne sestavljene organizacije ZP SŽ bo moralo biti osnovno vodilo dela organizacije zveze komunistov in drugih političnih organizacij v ZP SŽ.

N. B.

Nova jeklarna v Štorah

bor, so zahtevali veliko strpnosti in tolerantnosti zaradi različnih pogledov na posamezna vprašanja, ki so jih morali reševati.

K poglobljanju in utrjevanju integracijskih vezi so pripomogle tudi družbeno-politične organizacije. Kmalu po združitvi je bil formiran koordinacijski odbor ZSS ZPSŽ, ki je sproti reševal naloge ter tako povezoval akcije vseh treh železarn. Zveza komunistov je formirala sekretariat z nalogo, da pripravi organizacijsko delovanje ZK v okviru ZP SŽ. Kljub naporom in spoznanju, da je nujno tesnejše sodelovanje komunistov vseh treh železarn, ni bilo vidnejše aktivnosti vse do leta 1973, ko je bil formiran svet ZKS SŽ. Vsekakor je imela odsotnost Zveze komunistov v tem času pri reševanju aktualnih vprašanj ZP SŽ negativne posledice.

Ob združitvi je bila ustanovljena direkcija z določenimi nalogami. Že pri samem oblikovanju direkcije je bilo očitno, da te ne bo mogla uspešno izvrševati po pogodbi postavljenih nalog in da bodo pri tem morale aktivno sodelovati strokovne službe vseh treh železarn. Število zaposlenih na direkciji je bilo omejeno na 10 delavcev in je mora-

Na področju usklajevanja proizvodnih programov naj omenimo samo nekaj pomembnejših rezultatov. Železarna Jesenice je prenesla proizvodnjo kokila in težkih odlitkov v Železarno Štore, Železarna Ravne in Jesenice oskrbujejo Železarno Štore z gredičami, Železarna Štore pa Jesenice in Ravne s paličastim jeklom in kokilami, Železarna Štore je ukinila proizvodnjo zastarele šamotarne itd.

Sicer pa so rezultati ZP SŽ najbolj vidni iz naslednjih pokazateljev: Po štirih letih integracije so SŽ v letu 1973 dosegle 695.000 ton proizvodnje surovega jekla ali 16 % več kot leta 1968 oziroma 643.000 ton blagovne proizvodnje ali 29 % več kot leta 1968.

Vse tri železarne so odpravile poslovno izgubo, nadomestile izgubljena sredstva, deblokirale žiro račune in postale likvidne ter kreditno sposobne. Vse tri železarne so leto 1973 zaključile uspešno, saj so ustvarile 3.43 milijarde din skupnega dohodka ali 386 milijonov din bruto akumulacije, kar pomeni 2270 % zvišanja glede na leto 1968.

Na komercialnem področju so bili doseženi skromni rezultati. Močno razvite komercialne službe v vseh treh železarnah so nasprotovale večji koncentraciji in prav zaradi tega ne bi mogli očitati direkciji

Poškodbe pri delu (marec — april)

Število poškodovanih delavcev, ki so se poškodovali v marcu ali aprilu, je kar za 81 % večje kot lani v istem obdobju.

Poškodovali so se:

RAŽEN VASILIJ, delavec v vzdrževanju, je stopil v luknjo pri peskani napravi in se udaril v levo nogo.

POGAČNIK FRANCU, delavcu v vzdrževanju, je padel tujek v levo oko pri montaži zobnika v kalibrirni stroj.

KRNIČAR MARJAN, delavec v vijakarni, si je pri čiščenju oken v drgalnici porezal palec leve roke.

LIPUŠ SLAVKA, delavca v vzdrževanju, je pri dviganju okvirja z viličarjem 5 t breme laže udarilo v levo nogo.

ČIRIČ JAKOV, delavec v OTV, si je pri stroju poškodoval sredinec desne roke.

ČERV ANTONA, delavca v OTV, je kolobar žice pritisnil ob anker.

VOVK ANTONA, delavca v OTV, je ročica pri ANAR stroju laže udarila v brado.

ŽAGAR BOGDANU, delavcu v kovačnici, je tujek pri brušenju strgarskega noža laže poškodoval levo oko.

DEVIČ STEVANU, delavcu v OTV, so se pri razvezovanju zveza palice posule in mu stisnile mezinec leve roke.

TETIČKOVIČ FRANCA, delavca v vijakarni, je viličar laže pritisnil na gleženj leve noge.

LOPARNIK VINKO, delavec v OTV, se je pri vstavljanju upogibne verige v stroj zbodel v mezinec desne roke.

BOŽIČEK IVAN, delavec v vzdrževanju, se je pri šiljenju svinčnika urezal v levo roko.

IZLAKAR ANTON, delavec v OTV, si je pri transportira-

nju žice laže poškodoval hrbtenico.

MULEJ FRANCA, delavca v vzdrževanju, je pri izstopu iz avtobusa zbolela desna noga v gležnju in mu je v kratkem času močno zatekla.

ROZMAN MIHU, delavcu v kovačnici, je 16-tonski škopec padel na desno nogo.

ŠUKALO MILJI, delavki v verigarni, je paleta z viličarja padla na levo nogo.

TUTIČ KATARINI, delavki v verigarni, je transportni voziček stisnil mezinec leve roke ob kovinski zaboj.

JANEŽIČ BORIS, delavec v vzdrževanju, si je zvil nogo, ko je šel po stolico k zidarski baraki.

LEGAT URBAN, delovodja v vzdrževanju, si je pri remontu na 400-tonski stiskalki poškodoval desno nogo.

SCHAFER STOJAN, delavec v vzdrževanju, si je pri žaganju lesa za palete poškodoval prstanec desne roke.

Služba varstva pri delu je vse primere poškodb analizirala in ugotovila naslednje vzroke poškodb:

Nevaren način dela 8 primerov, ni faktorja v delovnem okolju 5, natrpna delovišča 2, naglica pri delu 3, ni osebnega faktorja 1 in slaba organizacija dela 1 primer.

Analizo nastajanja delovnih poškodb pa je v OZD težje izvajati zaradi objektivnih in subjektivnih vzrokov in zato, ker bi ti preveč očitno nedvoumno pokazali tudi odgovornost zlasti neposrednih vodij. Strokovne analize delovnih nezdod pa bi brez dvoma tudi v naših razmerah in pogojih ugotavljale, da bi lahko pretežno večino delovnih nezdod preprečili in odpravili.

SVD

Premalo previdnosti

Varn. ing. Vitomir Rems

Dne 20. 3. 1974 ob 20.30 se je v obratu OTV poškodoval **DEVIČ STEVAN**, rojen 10. 1. 1956 v Benkovcih. Pri razvezovanju palic za izdelavo sidrskih verig ϕ 78, so se palice zrušile na levo roko poškodovanca in mu zmečkale prvi členek mezincea. Delavec je delal pri tem delu 2 meseca. Obiskoval je uvaljni seminar in dobil varnostna navodila. Za razvezovanje zvezov je uporabljal ročno orodje, sekač in kladivo.

Poškodovancu je bila takoj nudena prva pomoč, takoj je bil prepeljan v jeseniško bolnišnico.

Nezgodna je bila prijavljena pristojni inšpekciji za delo.

Pet let radio kluba Lesce

Ivan Osovnikar:

Letos mineva pet let, odkar je bil v Lescah radioklub. Po budo in sredstva zanj sta dala Ljudska tehnika, katere član je tudi Zveza radioamaterjev Jugoslavije in Oddelek za narodno obrambo v Radovljici. Največji delež za ustanovitev pa nosijo prav prvi člani radiokluba, saj so s svojimi zanimanjem za vzpostavljajanje brezžičnih radijskih zvez dali trdno osnovo in pogonsko silo za ustanovitev in nadaljnje delo kluba. Novo ustanovljeni klub je dobil lepe prostore v »Družbenem centru« v Lescah. Odtlej so tudi Lesce stopile na seznam tistih krajev, od koder se širijo radijski valovi. Sprva je bila v okviru radiokluba Lesce ustanovljena sprejemnooddajna sekcija v Zgornjih Gorjah, ki pa se je na željo svojih članov v letu 1973 odcepila in se preimenovala v Radioklub Zgornje Gorje. Od dne, ko smo dobili radijsko postajo, pa se nenehno sliši naš poziv: ca ca... YU3UAR.

Danes šteje radioklub petnajst članov, od katerih je devet operaterjev tretjega razreda, ki lahko delajo na klubski postaji YU3UAR. Poleg tega je v Lescah še ena kratkovalovna postaja s pozivnim znakom YU3TFA, ki jo ima na domu Osovnikar Ivan, in ultrakratkovalovna postaja četrte kategorije s pozivnim znakom YU3UPJ, last Jožeta Polanca z Bleda. V tem času je bilo s teh postaj vzpostavljeno okoli 10.000 zvez z več kot 200 različnimi državami. Za informacijo naj povem, da naše »obdelano« področje šteje 352 držav in otokov, ki sicer v mednarodnem prometu niso priznane kot samostojne, ker so v sklopu drugih držav, kot na primer Kreta, Rodos, Falklandski otoki itd. Precej je takih držav, s katerimi ni težko vzpostaviti zveze, čeprav so zelo oddaljene, saj dela v njih veliko število radijskih postaj. Še več pa je tistih majhnih otočkov v Pacifiku, Atlantiku in Indijskem oceanu, od koder postaj ni slišati vsak dan, ker se domačini s to dejavnostjo ne ukvarjajo. S takih otokov in držav je aktivnost le občasna, dokler trajajo ekspedicije, ki jih organizirajo radioamaterji, zato pa je ravno po teh državah največje »povpraševanje« in toliko večja gneča, kadar se katera od njih pojavi na amaterskih obsegih. Nekaj je tako majhnih otokov ali bolj reče no čeri, ki jih na običajnih šolskih zemljevidih sploh ni, ki gledajo iz morja samo v času oseke in je z njih mogoče delo samo nekaj ur dnevno. Zveze in seveda kartice od teh postaj so za nas najdragocenejše.

Na prvi pogled se morda zdi, da je naše delo preveč vase zaprto in monotono. Res je,

da je treba veliko ur presedeti za apraturo in to podnevi in ponoči, toda ko človek, ki ima vsaj malo smisla in volje do tega, vzpostavi zveze z drugimi po svetu in spozna, da s sorazmerno majhnimi močmi prodre do slehernega kraja na svetu, spozna tudi to, da je to nekaj nevsakdanjega. Svet postane manjši, saj ga imaš tako rekoč vsak trenutek pred seboj. Včasih se je s to dejavnostjo ukvarjala le peščica ljudi, danes pa nas je na svetu okoli šesto tisoč, vrata za vstop pa so vsakomur odprta.

Naše delo pa ni omejeno le na vzpostavljajanje zvez, ampak je precej širše, saj sodelujemo pri raznih reševalnih akcijah ob katastrofah, pripravljamo operaterje za potrebe splošno ljudskega odpora in podobno. Ukvarjamo se tudi s posebno dejavnostjo »lov na lisico«, kjer s prenosnim sprejemnikom iščemo skrit oddajnik, gradimo aparature, se udeležujemo akcij in domačih ter mednarodnih tekmovanj. V teh letih smo bili petnajstkrat po naših planinskih vrhovih z UKV aparaturo na tekmovanjih. Vodiška planina, Pokljuka, Komna, Sv. Peter nad Begunjami in Stol pa so bile naše najbolj priljubljene točke, od koder je šlo najbolje.

Še več uspehov pa je bilo na kratkovalovnih tekmovanjih, kjer smo dosegli rezultate: peto mesto na tekmovanju za »Pokal zveze radioamaterjev Slovenije« leta 1971, deseto mesto na tekmovanju za pokal Zveze radioamaterjev Jugoslavije v letu 1971, četrto mesto v tem tekmovanju leta 1972 in tretje mesto v istem tekmovanju leta 1973. V letu 1973 smo se udeleževali tudi mednarodnih tekmovanj. V tekmovanju, katerega organizirajo amaterji iz Skandinavskih držav, smo v hudi konkurenci izvenskandinavskih držav zbrali v prvem telegrafskem in drugem telefonskem delu tekmovanja največ točk na svetu, na žalost pa organizator tekmovanja našega dnevnika ni dobil, ker se je verjetno izgubil, tako da nismo bili uvrščeni.

Navedel sem nekaj podatkov o delu v našem radioklubu. Precej smo naredili, zavedamo pa se, da nas je še premalo, da bi se lahko še bolj aktivno vključili v to delo, za katerega je pogoj dober in številen kolektiv. Želimo, da bi se med ljudmi dvignilo zanimanje za naše delo in da bi čimveč svojega znanja in izkušenj prenesli na druge in tako okrepili svoje vrste. Vabimo vse, ki jih naše delo zanima ali pa želijo postati radioamaterji, da se obrnejo na nas, ker jih bomo radi sprejeli medse in jim dali ustrezno znanje.

VOLILNE SEJE AKTIVOV MLADIH DELAVCEV

Jože Hozjan

Nova organiziranost Zveze mladine Slovenije v Verigi je začela konkretne akcije. Zvrstile so se volilne seje pri TK ZM Veriga. V tovarni imamo sedaj šest aktivov mladih delavcev (v nadaljevanju AMD), prav tako kot sindikati. Tovarniška konferenca Zveze mladine je imela volilne seje za AMD po naslednjem vrstnem redu:

Prva je imela volilno sejo kovačnica 24. aprila. Od 29 mladih je bilo prisotnih 20 ali 69 %. Za predsednika je bil izvoljen Vindiš Dane.

Sledila je volilna seja verigarne, ki je bila 25. aprila. Od 88 mladih je bilo prisotnih 22 ali 25 %. Za predsednika je bila izvoljena Zgonc Cveta.

V vijakarni so mladi imeli volilno sejo 26. aprila. Od 43 mladih je bilo navzočih 14 ali 33 %. Za predsednika je bil izvoljen Kos Zdravko.

Mladi v OTV so se sestali na volilni seji 8. maja. Od 26 mladih je bilo navzočih 17 ali 65 %. Za predsednika so izvolili Jakhel Iztoka.

V tehničnem sektorju je bila volilna seja 9. maja. Od 89 mladih je bilo prisotnih 25 ali 28 %. Za predsednika je bil izvoljen Srna Milan.

Zadnji so imeli volilno sejo še v strokovnih službah 10. maja. Od 86 mladih je bilo na seji 38 ali 44 %. Za predsednika je bila izvoljena Celič Jožica.

Število mladincev (do 27. leta starosti) v naši tovarni je 361. Volilnih sej se je udeležilo 136 ali 38 % vseh zaposlenih mladincev, s čimer ne moremo biti zadovoljni. Na volilnih sejah so bili sprejeti programi dela posameznih AMD in pravila. Če povem, še to, da so bile seje sporazumno z vodstvom podjetja ob 13.30 in da so bili za udeležbo odgovorni obratovodje ali šefi sektorjev, je to dokaz, kakšen vpliv imajo obratovodje in

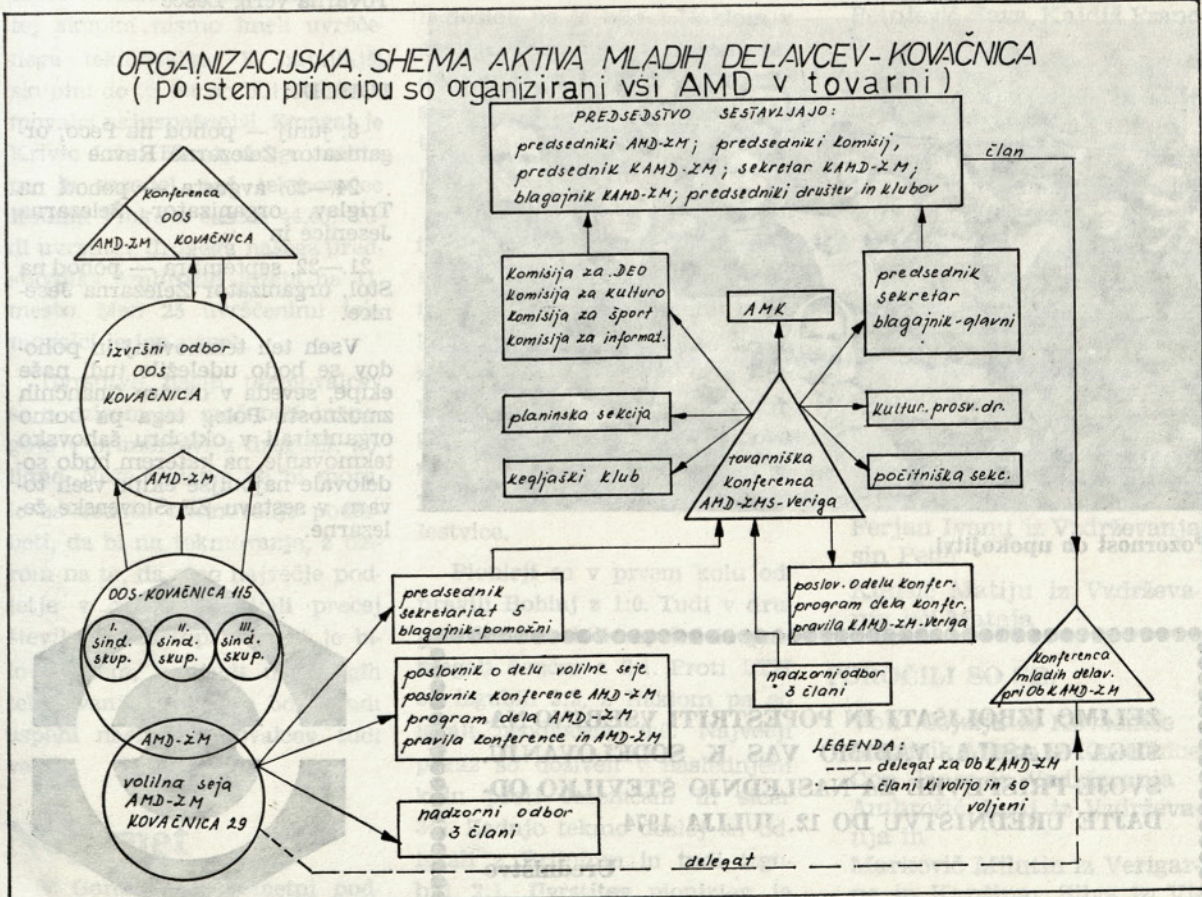
kakšno je družbeno politično vzdušje. Vse priznanje gre obratovodstvu kovačnice in OTV za razumevanje do dela v mladinski organizaciji.

Kako so organizirani AMD pri nas? Kot sem že omenil, jih imamo šest in vseh šest je po pravilih volilne seje sklicala TK ZM Veriga, kajti po pravilih slovenskih sindikatov in mladine mora biti pri vsaki osnovni organizaciji sindikata tudi AMD.

V osnovni organizaciji (OOS) torej deluje AMD. Pri vsakem AMD so izvolili tudi 5-članski sekretariat. Poleg predsednika so izvolili še sekretarja, pomožnega blagajnika in 3-članski nadzorni odbor. Prav tako so izvolili svojega delegata za ObK AMD Radovljica. Vsi sekretariati AMD in mladinci izvoljeni v IO OOS (teh je 29) sestavljajo tovarniško konferenco (TKAMD), ki tako šteje 59 članov. Tudi ta konferenca podobno kot AMD potrjuje svoj poslovnik, pravilnik konference in sprejema programe skupnega dela in akcij. Konferenca izvoli svojega predsednika, ki koordinira delo vseh šestih AMD, sekretarja in glavnega blagajnika ter svojega delegata za ObK AMD Radovljica. Predsedstvo TK AMD v

tovarni sestavljajo vsi predsedniki AMD ter predsedniki komisij za idejno politično delo, za šport in rekreacijo, kulturo in za Informator. V predsedstvu so nadalje še predsedniki društev, kot so: KPD, KK in še predsedniki ostalih komisij, ki jih imamo namen ustanoviti. To so: aktiv mladih komunistov, počitniška sekcija in planinska sekcija. Tudi TK AMD je izvolila svoj 3-članski nadzorni odbor, ki kontrolira blagajniško in materialno poslovanje TK AMD.

Kaj pa financiranje? Vse programe in akcije, ki so jih sprejeli skupaj sekretariat AMD in IO OOS, financira sindikat. Zato je tudi IO OOS odgovoren za delo AMD v OOS. Dotacija samoupravnih organov se razdeli 60 % na AMD, ostalih 40 % pa ostane TK AMD. AMD sami po sklepu volilnih sej pobirajo članarino enkrat na leto. Članarina je v AMD kovačnica 20 dinarjev, AMD verigarne 22, AMD vijakarna 24, AMD OTV 25, AMD tehnični sektor 24 in AMD strokovne službe 24 dinarjev. Članarina v celoti ostane za potrebe AMD. Iz denarja, ki ostane TK AMD (40 % dotacije) se financirajo skupne akcije in stroški TK AMD.

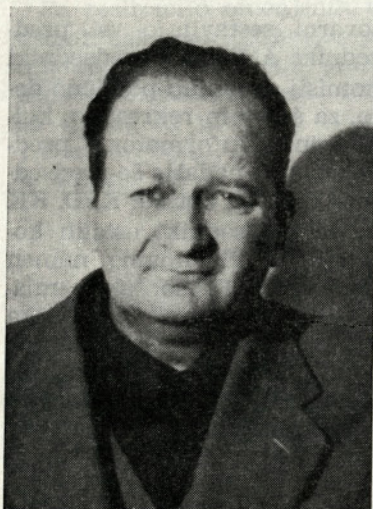
Organigram

Upokojitve

V marcu in aprilu so bili upokojeni naslednji delavci:

ŠAKIČ JELKA, rojena 27. 5. 1928, zaposlena v TVL od 21. 2. 1955. Nazadnje je bila na delovnem mestu »pripravljalca verig in embalaže« v Verigarni. Šakičeva je bila invalidsko upokojena 26. 3. 1974.

PALHARTINGER NATJA, rojena 13. 3. 1926, zaposlena v našem podjetju do 4. 7. 1950. Zadnjih 10 let je bila zaposlena na delovnem mestu »dispečer vijačnega blaga«. Palhartingerjeva je bila invalidsko upokojena 26. 3. 1974.

Albin Krašnja

KRAŠNA ALBIN, rojen 28. 2. 1924, zaposlen na delovnem mestu »žarilec« v Vijakarni. Tov. Krašna je bil zaposlen v Verigi od 17. 10. 1961 do 26. 3. 1974, ko je bil invalidsko upokojen.

ŠOBERL ANICA, rojena 10. 11. 1921, zaposlena na delovnem mestu »pakovalec« v Vijakarni. Šabrova je bila zaposlena v našem podjetju od 7. 4. 1960 do 26. 3. 1974, ko je bila zaradi bolezni invalidsko upokojena.

Pozornost ob upokojitvi

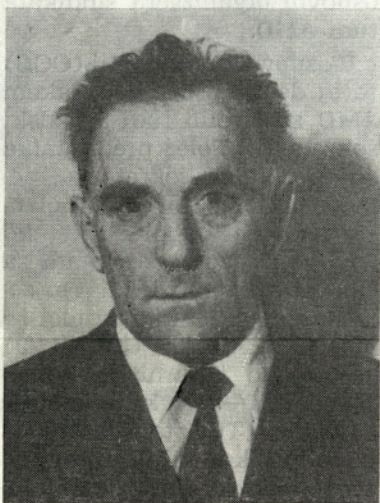
ŽELIMO IZBOLJŠATI IN POPESTRITI VSEBINO NAŠEGA GLASILA. VABIMO VAS K SODELOVANJU. SVOJE PRISPEVKE ZA NASLEDNJO ŠTEVILKO ODAJTE UREDNIŠTVU DO 12. JULIJA 1974

Uredništvo

Anica Šoberl

PELCAR ALOJZ, rojen 27. 5. 1926, zaposlen na delovnem mestu »pomočnik skladiščnika polizdelkov« v Verigarni. Tov. Pelcar je bil dolgo zaposlen v Kovačnici, kasneje pa je bil zaradi bolezni premeščen na lažje delovno mesto, vendar se je njegovo zdravstveno stanje toliko poslabšalo, da je bil 30. 3. 1974 po 15 letih zaposlitve pri nas invalidsko upokojen.

Alojz Pelcar

Vsem sodelavcem želimo ob odhodu v zasluženi pokoj veliko zdravja!

Iz kadrovskega oddelka

Šport in rekreacija v okviru slovenskih železarn

Dipl. ing. Lado Žemva

Današnji razvoj in hiter tempo življenja zahtevata tudi rekreacijo delovnega človeka. Z rekreacijo se ukvarja vedno več ljudi in zanjo skrbi vedno več profesionalno in strokovno usposobljenih kadrov.

Napredek v organiziranosti rekreativne dejavnosti se kaže še posebno v vseh treh železarnah, ki imajo nastavljene profesionalne rekrutatorje. V ostalih tovarnah združenega podjetja Slovenske železarn pa rekreacija še ni zaživela. Temeljni nosilec rekreacije v delovnih kolektivih je sindikat, ki mora izhajati iz ideje, da je šport za vsakogar in nuditi možnost sprostitve ter medsebojnega spoznavanja, omiliti osamljenost in uničljivost človeka zaradi neaktivnosti ter zagotavljati dvig delovnih, ustvarjalnih in obrambnih sposobnosti delavca.

Komisija za šport in rekreacijo pri Svetu sindikata Slovenskih železarn pa naj pri tem usklajuje, spodbuja, organizira in pripravlja akcije.

Komisija za šport in rekreacijo si je tako postavila program športnih tekmovanj in pohodov. Zimski del tekmovanj je že za nami. Zaradi slabih snežnih razmer je uspelo organizirati samo tekmovanje v sankanju. Pričel pa se bo letni del tekmovanj in pohodov. V okviru Slovenskih železarn se bodo vrstila naslednja tekmovanja:

18. maj — streljanje z MK puško, organizator Železarna Store,

8. junij — odbojka, organizator Plamen Kropa,

10. avgust — TRIM štafeta, organizator Žična Celje,

31. avgusta — ribolov, organizator Železarna Jesenice,

31. avgust — balinanje, organizator TOVIL Ljubljana,

12. oktober — namizni tenis, organizator Železarna Ravne in 12. oktober — šah, organizator Tovarna verig Lesce

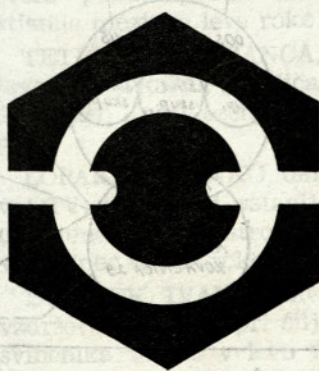
POHODI:

8. junij — pohod na Peco, organizator Železarna Ravne

24.—25. avgusta — pohod na Triglav, organizator Železarna Jesenice in

21.—22. septembra — pohod na Stol, organizator Železarna Jesenice.

Vseh teh tekmovanj in pohodov se bodo udeležile tudi naše ekipe, seveda v okviru finančnih zmoglosti. Poleg tega pa bomo organizirali v oktobru šahovsko tekmovanje, na katerem bodo sodelovale najboljše ekipe vseh tovarn v sestavu ZP Slovenske železarn.

I. trnovski smučarski maraton

Dipl. ing. Lado Žemva

V spomin na boje IX. korpusa so v Črnem vrhu nad Idrijo organizirali množični smučarski »maraton«. Proga je bila dolga 25 km in je potekala pretežno po ravninskem predelu slikovite okolice Črnega vrha. Vmes je bil manjši vzpon, vendar so za okrepčilo udeležencev skrbeli vzdolž cele proge.

Udeležba je bila nad pričakovanji. Več kot 500 smučarjev se je pognalo s štarta, eni z namenom, da dosežejo čim boljše mesta, večina pa je hotela zadostiti tisti znani stari olimpijski misli, važno je sodelovati. In res: večina udeležencev je prismočala celotno dolžino proge. K temu je pripomogla tudi odlična organizacija, priprava proge in ne nazadnje ugodno vreme za smuko. Vsak udeleženec je dobil v potrditev udeležbe štart-

no številko in na njej žig, da je prišel na cilj.

Tekmovanja so se udeležili vsi smučarski veterani, člani nekdanje državne reprezentance kot na primer: 66-letni Franc Smolej, 61-letni Gregor Klančnik, Jože Knific, Tone Pogačnik, Matvez Kordež, Hlebanja in drugi.

Odslej bo to tekmovanje tradicionalno in z leti se bo število udeležencev prav gotovo povečalo na 1.000.

Letošnjega »maratona« se je udeležila tudi štiričlanska ekipa našega kolektiva. Vsi so prismočali skozi cilj, posebno pohvalo pa zasluži Anton Smolej iz vzdrževanja, ki je bil peti.

Želimo, da se število naših udeležencev poveča, saj je tek na smučeh tudi ena od panog množičnega športa.

OBVESTILO

Zvišanje cen za avtobusni prevoz

Člane kolektiva, ki se vozijo na delo in z dela z avtobusi, obveščamo, da je Zavod SRS za cene na podlagi podražitve goriva in ostalih stroškov ter na podlagi Zakona o ureditvi nekaterih vprašanj družbene kontrole cen SRS Slovenije izdal soglasje h korekciji tarif — cen v potniškem prometu.

Glede na to se cene koristnikov avtobusnih prevozov od 25. 4. 1974 dalje povečajo povprečno za 14,2 % z obračunavanjem navzgor.

Zaradi tega bomo vsem uporabnikom avtobusov za prevoz na delo in z dela od 1. 5. 1974 dalje obračunavali del cene mesečne vozovnice, ki jo plačajo delavci po korigiranem ceniku.

Prvi obračun po novih cenah bo torej 15. 6. 1974 za mesec maj.

Direktor splošnega sektorja
Jože Ješe

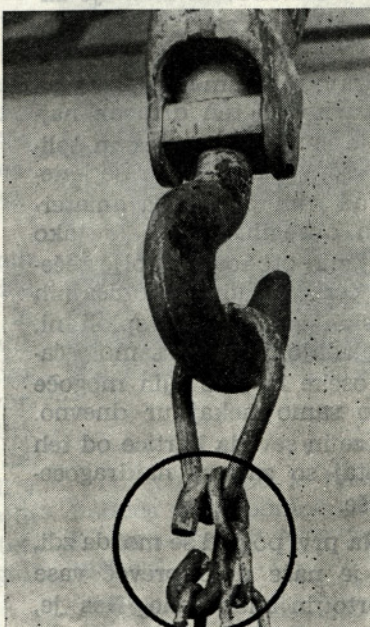
Varnostni problem

Varn. ing. Vitomir Rems:

Rešitev problema:

- na kavelj dvigala (žerjava) lahko obešamo verižne stike samo z obroči ali prehodnimi členi, ki so temu namenjeni in izdelani v skladu z jugoslovanskimi ali drugimi standardi;
- z verigo ne smemo delati vozlov in spajati z nevarjenimi členi;
- privezovalnega sredstva, ki nima oznake o dovoljeni obremenitvi, ne smemo uporabljati;
- uporabljajte izključno verige kot standardizirano privezovalno sredstvo!

Nepravilne uporabe privezovalnega sredstva — verige pri prenašanju bremen.

Smučanje: prvenstvo Tovarne verig v veleslalomu

Branko Humar

Letošnje prvenstvo tovarne v veleslalomu je slavilo že mali jubilej, saj je bilo že peto po vrsti. Kot vsa dosedanja prvenstva, z izjemo lanskega, je bilo tudi v letošnjem letu organizirano na Viševniku. Kot na vseh podobnih tekmovanjih letošnjo zimo, so imeli tudi organizatorji tega tekmovanja težave zaradi pomanjkanja snega. Tekmovanje so organizirali še ravno v pravem času, kajti teden dni kasneje je močna odjuga pobrala še tisto bore malo snega, kolikor ga je bilo še v času tekmovanja. Zato je treba organizatorje tekmovanja še posebej pohvaliti, da so v tako skromnih snežnih razmerah odlično pripravili tekmovalne proge, ki so nudili vsem tekmovalcem, z višjimi ali nižjimi startnimi števkami, skoraj enake možnosti za dobro uvrstitev.

Proga za ženske in moške I je bila nekoliko krajša kot so jo imeli ostali tekmovalci, moški II, III. in IV. Štela je 16 vratic. Že vožnje predtekmovalcev so pokazale, da so tekmovalni pogoji ugodni. Med tekmovalkami je veljala za glavno favoritinjo Pisek Silva, ki je zmagala že na vseh veleslalomih doslej. Čeprav je pri enih vraticah zaradi slabega jemanja le-teh, kot bi dejali v smučarskem jeziku, izgubila precej dragocenega časa, ji je čas 0:32,37 zadoščal za prvo mesto. Druga je bila Kavčič Vida iz prodaje s časom 0:39,30, tretja pa Blejc Nika iz uvoznega oddelka s časom 0:46,73. Konkurenca je bila v tem razredu kot vedno doslej slaba, saj so startale samo štiri tekmovalke.

Tudi pri najstarejših tekmovalcih, ki so startali na isti progi, je bila udeležba skromna, saj so prispeli na cilj samo trije tekmovalci. Zmagal je Kralj Janko iz priprave dela s časom 0:36,46, drugi je bil Hladnik Nace (vzdrževanje) 0:36,73, tretji pa Rems Vito s časom 0:48,09.

Na daljši progi, ki je štela 31 vratic, so prvi startali moški II. Favorit v tem razredu Košir Toni (orodjarna) je napravil dve napaki, ki sta ga stali dragocene sekunde in seveda tudi izgubo prvega mesta. S časom 0:48,81, je bil drugi, prehitel pa ga je Vidic Milan (vzdrževanje), ki je z drzno in solidno vožnjo dosegel zmagoviti čas 0:40,41, tretji pa je bil Primožič Zdravko (OTV) 0:46,48. Za njim so se uvrstili: 4. Felicijan Viljem (verigarna) 0:48,82, 5. Vovk Janez (verigarna) 0:52,03 in 6. Arh Tine (vzdrževanje) 1:36,56. To je bil čas, s katerim je Arh dobil posebno nagrado organizatorjev.

Udeležba v razredu moških III in IV je bila najbolj številna. Med moškimi III je veljal za glavnega favorita Vukovič

Ivo. Pričakovanja je opravičil in s solidno vožnjo ter časom 0:36,96 privozil prvo mesto. Drugi je bil z zaostankom več kot tri sekunde Mulej Franc (orodjarna) 0:41,13, tretji pa Frelj Stane (orodjarna) 0:41,34. Na naslednja mesta so se uvrstili: 4. Nečimer Alojz (režija) 0:41,49, 5. Zadravec Božo (orodjarna) 0:43,31, 6. Bizjak Marjan (režija) 0:43,44, 7. Pfajfar Jože (verigarna) 0:45,44, 8. Mohorč Franc (orodjarna) 0:46,02, 9. Globevnik Janez (vzdrževanje) 0:46,52, 10. Zupan Ivan (vijakarna) 0:46,71, 11. Lavrič Niko (OTV) 0:47,57, 12. Zupan Stane (vzdrževanje) 0:48,19, 13. Fajfar Jože (vzdrževanje) 0:48,84, 14. Pogačar Janez (OTV) 0:51,65, 15. Vovk Franci (režija) 0:54,84, 16. Dežman Janez (orodjarna) 0:56,65, 17. Smole Janez (OTV) 5:57,08 in 18. Raspet Jernej (režija) 1:21,75.

Najhitrejši so bili tekmovalci v zadnjem razredu t. j. moški IV. V tem razredu je tekmoval tudi absolutni favorit Šmit Vito. Čeprav je imel visoko startno številko, je z izredno in na čase tvegano vožnjo dosegel najboljši čas 0:34,76. Glavnega nasprotnika je imel Šmit v Robniku, ki pa je dosegel dve in pol sekunde slabši čas in tako se zadovoljil z drugim mestom. Ambrožič Jože (iz nabave) pa je bil tretji s časom 0:39,84. Naslednja mesta so zasedli: 4. Bešter Janez (vijakarna) 0:43,59, 5. Trseglav Bojan (vzdrževanje) 0:44,23, 6. Kunšič Matko (režija) 0:44,72, 7. Pristov Matjaž (vzdrževanje) 0:45,06, 8. Praprotnik Janez (orodjarna) 0:45,35, 9. Debeljak Boris (orodjarna) 0:50,73, 10. Smolej Anton (vzdrževanje) 0:52,20, 11. Rems Vito ml. (vzdrževanje) 0:52,32, 12. Košir Rudi (vzdrževanje) 0:53,20, 13. Hrovat Franci (vzdrževanje) 0:53,89, 14. Šegula Iztok (kovačnica) 1:01,12, 15. Sever Danijel (orodjarna) 1:02,03, 16. Jauševac Marjan (vzdrževanje) 1:07,53 in 17. Cijan Vladimir (vzdrževanje) 1:10,83.

V ekipni konkurenci je zmagala letos že tretjič režija s časom 1:11,56 v sestavi Šmit, Vukovič in Ambrožič ter si tako priborila pokal v trajno last. Druga je bila ekipa vzdrževanja s časom 1:21,97 (Robnik, Vidic, Terseglav), tretja orodjarna s časom 1:23,28 (Košir, Mulej, Frelj), 4. OTV s časom 1:45,70 (Primožič, Lavrič, Pogačar) in 5. verigarna 1:46,29 (Pfajfar, Felicijan, Vovk).

Po končanem tekmovanju je bila razdelitev medalj in diplom, pripravljeno pa je bilo tudi okrepčilo po napornem tekmovanju.

Za letošnje tekmovanje je bilo prijavljenih 78 tekmovalcev, vendar vsi niso startali. Organizacija tekmovanja je bila odlič-

na, tako po tekmovalni kot tudi potekmovalni plati. Zlasti pa je bilo razveseljivo na letošnjem tekmovanju, da se je končalo brez sleherne poškodbe, kar pričča o dobri pripravljenosti tekmovalne proge ob tako mokrem snegu.

Občinsko sindikalno prvenstvo v veleslalomu

Še bolj pozen pri organizaciji veleslaloma je bil Občinski sindikalni svet, ki je letošnje prvenstvo organiziral na Vršču dne 21. aprila. Kljub poznemu terminu so bili tekmovalni pogoji dokaj ugodni. Organizatorju se je prijavilo za tekmovanje 121 tekmovalcev, vendar jih je startalo kasneje le 90. Glede na starost so bili kot na našem prvenstvu razdeljeni na skupine.

Pri članicah nad 35 let je zmagala Černe Marija (OŠ Gorje), mi tu nismo imeli zastopnice. V skupini od 25—35 let je zmagala Lakota Romana (ZD Bled) mi tudi tu nismo imeli zastopstva. V skupini najmlajših tekmovalk pa je zmagala Oražem Mila (Elan). Naša edina ženska predstavica Pisek Silva se je uvrstila na šesto mesto.

Med moškimi je pri članih nad 45 let zmagal Cvenkelj Franc (Elan). Mi nismo imeli tekmovalca v tej skupini. V skupini od 35—45 let je zmagal Bohinc Janez (Elan). Naša tekmovalca v tej skupini sta se uvrstila: Vidic Milan na 9. mesto in Kralj Janko pa na 14. mesto. V skupini od 25—35 let je zmagal Zupan Miha (Sukno Zapuže). Mi tudi v tej skupini nismo imeli uvrščene tekmovalca. V najmlajši skupini do 25 let so bili naši tekmovalci najuspešnejši. Zmagal je Krivic Jože (Elan), drugo mesto pa je zasedel naš tekmovalec Robnik Vinko s časom 44,40. Tudi uvrstitev drugega našega predstavnika Ambrožič Jožeta na 11. mesto. Med 25 uvrščenimi tekmovalci je lep uspeh.

Uvrstitve naših tekmovalcev so z ozirom na možnosti in pogoje v primerjavi z drugimi, solidne. Naše vodstvo pa bi moralo za bodoča tekmovanja poskrbeti, da bi na tekmovanja, z ozirom na to, da smo največje podjetje v občini, pošiljali precej številnejše zastopstvo, kot je bilo na tem, pa tudi na drugih tekmovanjih. Le tako bodo tudi uspehi naših tekmovalcev tudi večji.

Nogomet

V Gorenjski nogometni združenosti so člani že odigrali več kot polovico tekem spomladanskega

dela prvenstva. Pri tem pa Leščani niso bili ravno najbolj uspešni. Delen vzrok za slab start je prav gotovo, da so ostali brez vratarja. Pomagali so si z mladinskim, vendar to ni bilo najbolj uspešno. Sedaj so le za silo rešili problem z nekdanjim vratarjem Detičkom. Pa poglejmo dosedanje rezultate:

V prvem kolu so igrali doma z moštvom Jesenic neodločeno 2:2. To tekmo bi lahko Leščani odločili v svojo korist s samo malo več spretnosti. V naslednjem kolu so se pomerili z bližnjim tekmeccem Bledom. Leščani so izgubili gladko 4:0 in Blejci so se jim tako oddolžili za enak poraz v jeseni. Pri tem pa je treba pripomniti, da rezultat ni realen prikaz stanja na igrišču, saj so bili gosti enakovredni nasprotnik, pač pa se je prav na tej tekmi pokazala neizkušenost mladega vratarja. V tretjem kolu so se pomerili spet doma in to z vodečim moštvom LTH. Za Leščane je bil tokrat v vratih že Detiček. Od mnogih priložnosti, da bi potresli mrežo, ki so jih imeli Leščani, nekaj pa tudi gosti, so domačini izkoristiti samo eno in tako zmagali z 1:0. LTH v spomladanskem delu ni startal najbolje, očitno se jim pozna, da jim je jeseni prinašal točke Horjak. V Bohinju so morali Leščani spet kloniti pred domačini, ki so jih premagali s 4:2. V petem kolu so igrali spet doma z Alplesom. Na tej tekmi so bili razpoloženi napadalci, ki so kar desetkrat potresli obe mreži. Pri tem pa so bili uspešnejši gosti, ki so dosegli šest zadetkov in zmagali tako s 6:4, ob polčasu pa so vodili domačini 3:2. Zadnje srečanje, ki so ga odigrali doslej, pa je bilo z Naklom v gosteh. Tekma se je končala neodločeno 1:1. Člansko moštvo je s temi rezultati in osvojenimi točkami uvrščeno nekje na sredi prvenstvene lestvice.

Mladinsko moštvo Lesc je odigralo doslej štiri tekme. Najprej so igrali proti Bohinju neodločeno 3:3. Z Bledom so izgubili gladko 3:0. V tretjem kolu so igrali z Naklom neodločeno 0:0. Zadnjo tekmo pa so odigrali s Triglavom in izgubili 2:1. Njihovo mesto na prvenstveni lestvici je po petih kolih v spodnjem delu lestvice.

Pionirji so v prvem kolu odpravili Bohinj z 1:0. Tudi v drugem kolu so bili uspešni in premagali Šenčur z 2:1. Proti LTH so izgubili 3:2, z Naklom pa so igrali neodločeno 0:0. Največji poraz so doživeli v naslednjem kolu proti Jesenicam in sicer 3:0. Zadnjo tekmo doslej so odigrali z Britofom in tudi izgubili 2:1. Uvrstitev pionirjev je najboljša in sicer na tretjem mestu.

Kadrovske spremembe

(od 1. marca do 30. aprila 1974)

NOVODOŠLI DELAVCI:

Splošni sektor:

Koman Mitja, Srna Milan — pripravnika

Vzdrževanje:

Beravs Branko, Mandelc Metod, Korošec Stanislav, Kunšič Matija

Vijakarna:

Konjevič Adem, Marič Ivica, Kajdiž Franc, Lukič Rajko, Burnar Franc, Bradašklja Darko, Milosavljevič Slavimir

Verigarna:

Novak Stanislav, Roš Aleksander, Simič Ranko, Pirc Anton

Kovačnica:

Mončilovič Hranislav, Stojanovič Đorđe, Drekonja Drago, Horvat Anton, Kiselak Jože

OTV:

Šegula Jožef

ODŠLI IZ PODJETJA:

Splošni sektor:

Ljubič Josip

Komerc. sektor:

Nadižar Anton, Palhartinger Natja, Legat Marija

Proizvodni sektor:

Pelcar Alojz

Orodjarna:

Pristavec Branko

Vzdrževanje:

Avsenik Franc, Šmit Ivo, Mandelc Metod

Vijakarna:

Krašna Albin, Šoberl Anica, Petojevič Sava, Kajdiž Franc

Verigarna:

Šakič Jelka, Muhovc Viktor

Kovačnica:

Legat Frančišek, Kiselak Jože, Marčič Štefan

Umrli je Krek Franc iz Vijakarne

RODILI SO SE:

Razinger Miri iz Splošnega sektorja hči Matejka

Rozman Francu iz konstrukcijske delavnice sin Jože

Ferjan Ivanu iz Vzdrževanja sin Peter

Kunšič Matiju iz Vzdrževanja hči Mateja

POROČILI SO SE:

Voh Alojzija iz Kovačnice Serajnik Mirko iz Kovačnice Čop Janez iz Vzdrževanja Ambrožič Jurij iz Vzdrževanja in Markovič Milutin iz Verigarne in Kardinar Silva iz Vijakarne

Iz kadrovskega oddelka

Reševalcem križanje smo namenili tri denarne nagrade: 50,00, 30,00 in 20,00 dinarjev.

Rešitev pošljite ali oddajte uredništvu do 21. junija 1974.

Za križanko, objavljeno v 2. številki našega glasila, smo dobili 22 rešitev. Žreb je določil nagrade:

prvo — 50,00 din — Beravs Francu iz priprave dela,
drugo — 30,00 din — Zajc Stanetu iz glav. sklad. in
tretjo — 20,00 din — Zemljič Martinu iz verigarne

Pravilna rešitev križanke je:

Vodoravno, L, D, VERIGA, OST, LAR, VZET, CESTA, RA, IŽ, KNEGINJA, DRSITA, SRT, ERG, INKVIZITOR, AO, OJ, A, G, ZETA, L, SETER, N, ERIC, KRIM, OMČA, V, AN, BUKEV, TALCI, O, ETAN, DIH, J, AN, NASOL, BOJAN, KRV, STRANO, ADON, IO, ŽAREK, ROLC, KAVLJI, DEMAG.

Uredništvo

Program kina Radovljica

ZADNI TANGO V PARIZU, fr. ital. barvni film, 29. 5. in 1. 6. ob 20. uri, 2. 6. ob 17.45 uri
ZGODBA Z ZAHODNE STRANI, amer. barvni film, 1. 6. ob 17.30 uri, 2. 6. ob 20. uri
SREČNO KEKEC, slov. barvni film, 2. 6. ob 16. uri
MESTO IZOBILJA, amer. barvni film, 3. 6. in 6. 6. ob 20. uri, 9. 6. ob 16. uri
UPOR SUŽNJEV, amer. barvni fantastični film, 4. 6. ob 20. uri, 8. 6. ob 18. uri, 9. 6. ob 20.15 uri
24 UR LE MANSA, amer. barvni film, 5. 6. in 8. 6. ob 20. uri, 9. 6. ob 18. uri
BUČ KASIDI IN KID, ameriški barvni vestern film, 7. 6. ob 20. uri
MAFIJA PROTI INSPEKTORJU TIBSU, amer. barvni kriminalni film, 10. 6. in 13. 6. ob 20. uri, 16. 6. ob 18. uri
METULJI SO SVOBODNI, amer. barvni film, 11. 6. in 16. 6. ob 20. uri, 5. 6. ob 18. uri
ALFREDO-ALFREDO, ital. barvni zabavni film, 12. 6. in 15. 6. ob 20. uri, 16. 6. ob 16. uri
DOBER VEČER G. KEMBEL, amer. barvni zabavni film, 14. 6. ob 20. uri
BOMBA IZ KANAS SITIJA, am. barvni akcijski film, 17. 6., 22. 6. in 23. 6. ob 20. uri
COŠA NOSTRA — RESNICA O MAFIJI, amer. barvni film, 18. 6. in 20. 6. ob 20. uri, 23. 6. ob 18. uri
STANIO IN OLIO DVA BRATA UBOGA, amer. barvni film, 19. 6. ob 20. uri, 22. 6. in 23. 6. ob 16. uri
JAZ SEM SARTANA TVOJA SMRT, ital. barvni vestern film, 21. 6. ob 20. uri
OBSEDNO STANJE, franc. barv. film, 24. 6. in 27. 6. ob 20. uri, 30. 6. ob 18. uri
TARZAN IN SIRENE, amer. pustolovski film, 25. 6. in 29. 6. ob 20. uri, 30. 6. ob 16. uri

DEKAMERON, ital. barvni film, 26. 6. in 30. 6. ob 20. uri, 30. 6. ob 18. uri
MACO KALAGAN, amer. barvni film, 28. 6. ob 20. uri
ALFREDOVE NEZGODE, franc. barvni zabavni film, 1. 7. in 7. 7. ob 20. uri, 4. 7. ob 18. uri
MARTA, španski barvni kriminalni film, 2. 7. in 6. 7. ob 20. uri, 7. 7. ob 16. uri
IŠČE SE OIČI ŽIVA ALI MRTVA, japonski barvni pustolovski film, 3. 7. ob 20. uri, 7. 7. ob 18. uri
BEGUNEC, jugosl. barvni film, 4. 7. ob 20. uri, 6. 7. ob 18. uri
SALZBURŠKA VEZA, am. barvni film, 8. 7. in 11. 7. ob 20. uri, 14. 7. ob 18. uri
ZAKLAD NA VRHU NEBOTIČNIKA, franc. barvni zabavni film, 9. 7. in 14. 7. ob 20. uri, 13. 7. ob 18. uri
HAMMERSMITH JE POBEGNIL, amer. barvni film, 10. 7. in 13. 7. ob 20. uri, 14. 7. ob 16. uri
MLADI MAŠČEVALEC, amer. barvni vestern film, 15. 7. in 18. 7. ob 20. uri, 21. 7. ob 18. uri
PO NALOGU PODZEMLJA, ital. barvni kriminalni film, 16. 7. in 21. 7. ob 20. uri, 20. 7. ob 18. uri
IME MU JE SVETI DUH, ital. špan. pustolovski film, 17. 7. in 20. 7. ob 20. uri, 21. 7. ob 16. uri
DOVRŠENI ROP V NEW YORKU, amer. barvni pustolovski film, 22. 7. in 28. 7. ob 18. uri, 24. 7. ob 20. uri
BITKA ZA OKINAWO, japonski barvni vojni film, 22. 7. in 28. 7. ob 20. uri, 27. 7. ob 18. uri
BRANDON — LOVEC NA UCENE, ital. barvni vestern film, 23. 7. in 27. 7. ob 20. uri, 28. 7. ob 16. uri

Številka: Vredn. besede	ŽIVLENSKA TEKOČINA	RAZPAD SNOVI NA IONE	LJUDSKA MILICA	16. IN 22. ČRKA ABECEDE	VIETNAM	PROUČEVA - NJE VZROK	TONA			BIVŠI PODPRESEDA Z A R	DOPUST (NEMŠKO)	ZASLONKA, SLEPILO	JAJCE (NEMŠKO)	OKRAJŠ. ZA RAČUN
TISOČ VATOV									FRANCOSKI OPER. SKLAD. (1782-1871)					
PREBIVAL. SOSEDNJE DRŽAVE									MRTVE CLOVEK					
VEZNIK			DELAVSKI SVET	AVSTRJA	TAJSKA								MESTO V ŠPANJI	
	Ž. IME	MEHANIČNO UČENJE												RBIŠKO DRUŠTVO
DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE					REKA V SSSR				TUJE M. IME	UGREZ				
RADIJ			VISOKO IGRALNE KARTE		VRSTA PRAVE KAVE				PESNIK BAJNE STARODAVN.					
MLADA KRAVA				BREME					KATRAN	LJUBEZEN				
MAROGA					OTOK BLIZU TUNIZIJE							LADO LESKOVAR		
	REKA V ROMUNJI				HRVAT. INDUSTRIJA NAFTE				ON (NEMŠKO) NAJVIŠJA TOČKA V OKOLICI			POMIKANJE		DELAVEC V RUOVNIKU
KARLOVAC			VELIK OGENJ	16. IN 1. ČRKA ABECEDE	DIREKTOR SPOŠ. SEKTORJA (KRATICI)			PREBIVAL. KROPE						
ZAČETEK ABECEDE		KOTOR			TOVARNA V CELJU				KAZALNI ZAJMEK					
MUSLIMAN. SVETO PISMO		OSEBNI ZAJMEK			MESTO V SRBIJI				POLMER					
DALMAT. Ž. IME				VAŠKA SLIKA									KEM. ZNAK ZA TELUR	
DEL OBRAZA				PRIIMEK KONSTRUKT. V TVL					DRAGOCENA RUDA					

ZAHVALE

Ob tragični smrti mojega ljubega moža in našega atija KREK Francija se iz srca zahvaljujemo kolektivu Tovarne verig in posameznikom za izraze sožalja in številno spremstvo na njegovi zadnji poti v mnogo prerani grob.

Hvala Sindikalni organizaciji TVL, delavcem obrata vijakarne, njegovim ožjim sodelavcem za poklonjeno cvetje in pomoč, godbi »Svoboda« Lesce in pevskemu zboru iz Zabreznice za ganljive žalostinke, tovarišu obratovodju za poslovilne besede ob grobu, upravi podjetja pa za pismo izrečeno sožalje in vsestransko razumevanje.

Prisrčna zahvala tovarišem in prijateljem za pomoč v prvih trenutkih nesreče, vsem organizatorjem pogreba, vsem njegovim sodelavcem in vsem vam, ki ste ga imeli radi in nam v tej globoki bolečini stali ob strani.

Žaluoja žena Francka,
Nace z družino
in sorodniki

Ob boleči izgubi mojega očeta se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem, posebno sodelavcem orodjarne in TPD za izrečeno sožalje, pomoč in darovano cvetje.

Jože Meršol

Ob boleči izgubi drage mame se toplo zahvaljujem sode-

lavkam in sodelavcem obrata vijakarne za izrečeno sožalje, darovani venec in denarno pomoč.

Vinko Kristan z družino

Ob smrti moje mame Kristan Franciške se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam obrata kovačnice za izrečeno sožalje, darovani venec ter denarno pomoč.

Rajer Marija z možem

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se vsem najlepše zahvaljujem za poklonjeno darilo, Gros Majdi in sodelavkam pa za razumevanje in potrpljenje pri mojih težavah zaradi bolezni.

Natja Palhartinger

Ali veste?

— da mora za 1 kg medu 20.000 čebel preleti skupno 40.000 km in da mora vsaka od njih posesati sok iz 125 cvetov rdeče detelje.

— da ima Moskva najbolj moderno podzemno železnico na svetu. Dolga je okoli 150 km, ima 100 postaj. Podzemeljski vlaki prevozijo v 24 urah približno 5 milijonov potnikov, vozna karta za enkratno neomejeno vožnjo stane samo 5 kopejk — ravno toliko stane tudi čaša kisle vode.

— da so v neki tovarni v Kazahstanu dokončno osvojili tehnologijo necementnega betona, ki se razlikuje od navadnega po tem, da v njem ni vezni material cement, temveč odpadki fosforne proizvodnje. Ta nov vezni material je desetkrat cenejši od cementa, treba ga je dvakrat manj kot cementa, konstrukcije pa so dvakrat trdnjše.

Rekli so

— Ne ve, kdor govori, kdor ve, molči.

LAO CE

— Človek potuje po svetu, da bi našel, kar potrebuje, in se vrača domov, da to najde.

MOORE

— Če želite spoznati in vzljubiti svojo domovino, pojdite v tujino.

BORNE

— Zakon ima mnogo neprijetnosti, toda samski stan nima prijetnosti.

JOHNSON

— Ženska se pogovarja z enim moškim, glede drugega, a misli na tretjega.

Sanskrtski pregovor

— Možje upravljajo svetu, žene možem. Kaj bi hotele več?

GOLTZ

— Na deset tisoč moških jih je sedem ali osem tisoč, ki ljubijo ženske, pet ali šeststo, ki ljubijo žensko, eden, ki ljubi samo eno žensko.

DUMAS ml.

— Prve ljubezni so kakor prvi zobje: izpadajo brez bolečin in prepuste prostor novim.

DUMAS ml.

— Za vse v življenju je treba plačati, čim pozneje tem večje so obresti.

STEINBECK

— Nasveti so stvar za beda-ke. Pametni ljudje so sami tako zelo potrebni nasvetov, da jih raje nikoli ne dajejo.

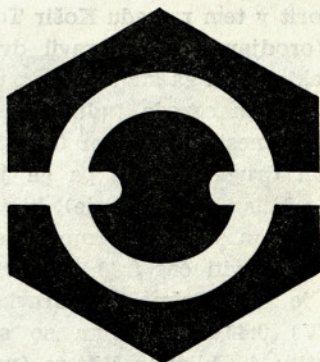
STEINBECK

— Življenje uniči sčasoma sleherno devištvo, ne glede na to ali želiš ostati nedolžen ali ne.

JONES

— Kdor hoče v miru živeti, naj ne pove, kar ve, in ne verjame, kar sliši.

Arabski pregovor

VERIGA je glasilo delovne skupnosti ZP SZ — Tovarne verig Lesce. Izhaja dvomesečno. Ureja ga uredniški odbor: Niko Bulut — urednik, Jože Ješe — odgovorni urednik in Franc Cop, dipl. psih. — član. Fotografska oprema: Miha Pold. Naklada: 1300 izvodov. — Tisk: Tiskarna LJUBLJANA

Glasilo je po 7. točki prvega odstavka 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS, št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka